

Het keuzeproces van de vmbo'ers nader bekeken

Kerngebieden doorstroom vmbo-mbo

Het keuzeproces van de vmbo'ers nader bekeken

Kerngebieden doorstroom vmbo-mbo

Enschede, november 2006
VO/3671/D/06-420

Verantwoording

© 2006 Stichting leerplanontwikkeling (SLO), Enschede

Alle rechten voorbehouden. Mits de bron wordt vermeld is het toegestaan om zonder voorafgaande toestemming van de uitgever deze uitgave geheel of gedeeltelijk te kopiëren dan wel op andere wijze te verveelvoudigen.

Auteurs: Henny Jacobs (SLO), Peter Groothengel en Saskia Bergsma

Layout: Christel Haitjema

Met medewerking van : Frans den Dekker en Jan Gubbels (Stichting Platforms VMBO)

In opdracht: Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap

Besteladres

SLO, Stichting Leerplanontwikkeling

Christel Haitjema

Postbus 2041, 7500 CA Enschede

Telefoon (053) 4840 477

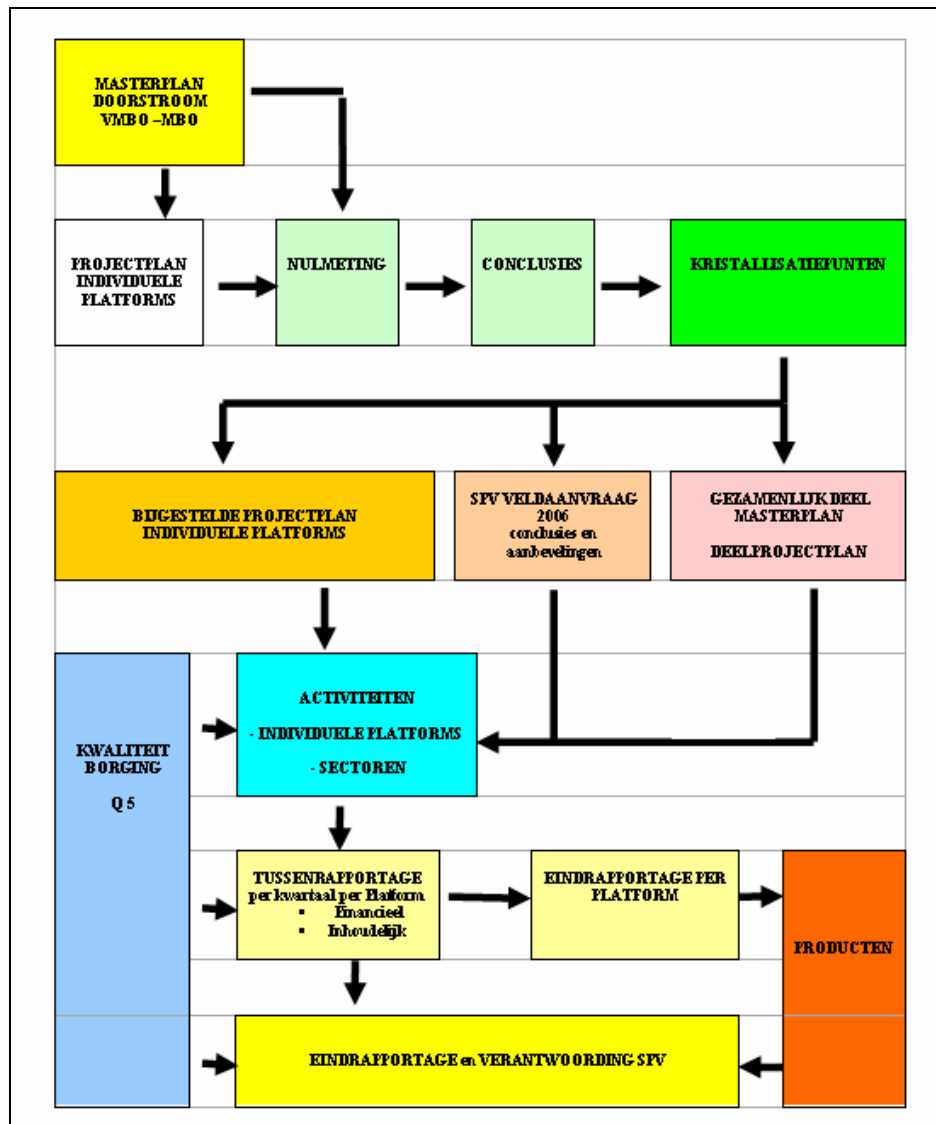
E-mail: c.haitjema@slo.nl

Inhoud

1.	Masterplan doorstroom vmbo-mbo	5
2.	Inleiding	7
3.	Doel	9
4.	Verantwoording	11
5.	Resultaten en aanbevelingen	13
5.1	Resultaten	13
5.2	Het keuzeproces en tips van respondenten	15
5.3	Aanbevelingen	16
6.	Uitkomsten vragenlijsten	19
6.1	Oriëntatie op loopbaan en beroep in het vmbo	19
6.2	Leerlingvolgsysteem/portfolio	27
6.3	Programmatische aansluiting	29
6.4	Pedagogisch-didactische aansluiting	30
6.5	Nazorg vmbo	33
6.6	Communicatie	33
6.7	Evaluatievragen over begeleiding en aansluiting	34
6.8	Evaluatievragen: wie en wat het meest doorslaggevend en bepalend is geweest voor de keuze; geef tips	35
	Bijlage 1 Onderwijsinstellingen die meewerkten aan de enquête	43
	Bijlage 2 Vragen van de enquête	45

1. Masterplan doorstroom vmbo-mbo

Het vormgeven van de beroepskolom heeft al vele jaren de aandacht van het onderwijsveld. Veel publicaties en beleidsregels moesten zorgen voor het vormgeven van doorlopende leerlijnen. Een analyse en samenvatting van de voor de doorstroom vmbo - mbo relevante delen of doelen van deze rapporten, is uitgangspunt voor de uitwerking van het Masterplan doorstroom vmbo - mbo van Stichting Platforms VMBO.

Figuur 1: Schematische weergave structuur Masterplan Doorstroom vmbo-mbo van de Stichting Platform VMBO.

2. Inleiding

Doorstroom vmbo-mbo staat volop in de belangstelling. Gezamenlijk zijn we verantwoordelijk om deze aansluiting goed te regelen. Het moment is aangebroken om een structurele kwaliteitsslag te maken in de doorstroom. Bij de Stichting Platforms VMBO (SPV) staat dit onderwerp in het 'Masterplan vmbo-mbo' dan ook hoog op de agenda.

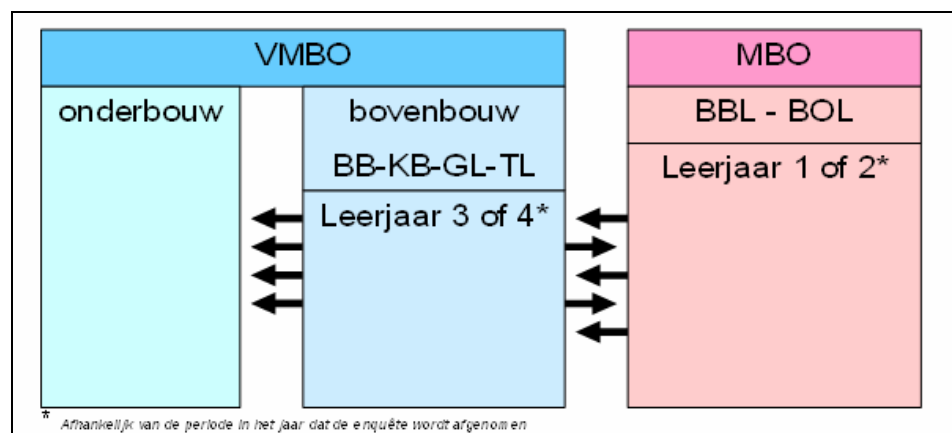
De Stichting Platforms VMBO (SPV) constateert namelijk al geruime tijd problemen bij de doorstroom van leerlingen van het vmbo naar het mbo. Deze problemen betreffen vooral het ontbreken van daadwerkelijke kennis van de ontwikkelingen in het verwante onderwijs (mbo) bij het voorgaande onderwijs (vmbo) en -omgekeerd- het ontbreken van kennis bij het vervolgonderwijs (mbo) over de ontwikkelingen in het voorgaand onderwijs (vmbo).

Naast kennistekort (met name waar het didactische en onderwijskundige ontwikkelingen betreft), is er sprake van een ernstig tekort aan afspraken om ten behoeve van de leerlingen doorlopende leerlijnen te verzorgen. Zo worden de reeds verworven vaardigheden van de leerlingen nog niet of te weinig ingebracht in het opleidingsprogramma van de betreffende leerling.

De SPV heeft in 2005 een veldaanvraag ingediend die door OCW gehonoreerd is voor 2006 en uitgevoerd wordt door SLO. De veldaanvraag bevat een onderzoek in de vorm van een enquête binnen de scholen vmbo en mbo om zo een reëel beeld te krijgen van wat er momenteel op dit gebied in het land gaande is.

Het doel van het onderzoek:

In kaart brengen waarom vmbo-leerlingen tevreden zijn over hun keuzes. Voldoen de gevolgen van hun keuzes, overgang leerjaar 2-3 vmbo en vmbo-mbo, aan de verwachtingen? Zijn de leerlingen gemotiveerd en voldoende toegerust om hun schoolloopbaan succesvol voort te zetten? Daarnaast is aan mbo-deelnemers gevraagd terug te kijken op hun gemaakte keuzes.

Figuur 2: schematische weergave van momenten waarop leerlingen/deelnemers gevraagd is terug of vooruit te kijken.

Om een reëel beeld te krijgen is er een vragenlijst opgesteld, waarbij leerlingen van het vmbo, deelnemers van het mbo, begeleiders van het primaire proces van vmbo en mbo, het zorgteam van zowel vmbo als mbo en het management van zowel vmbo als mbo is gevraagd naar hun bevindingen op dit terrein. Er is gekeken naar goede principes waaraan anderen inspiratie kunnen ontleen.

In het verleden hebben er diverse enquêtes en onderzoeken plaatsgevonden die voornamelijk gericht waren op de aansluiting van het vmbo op het mbo in en waarbij vooral de knelpunten belicht werden.

Deze enquête is uitgegaan van het keuzeproces van de leerlingen vmbo en de begeleiders van de leerlingen in dat proces. We hebben alle respondenten uitsluitend bevraagd op hun positieve ervaringen met en bij het keuzeproces. We zijn er van overtuigd dat deze werkwijze en de resultaten uit de enquête betere inzichten verschaffen op het keuzeproces en de gevolgen.

Om het keuzeproces in kaart te brengen heeft in de maanden maart/april een schriftelijke proefronde van de enquête plaatsgevonden om de geschiktheid van de vragen te testen. Vervolgens is in de maanden mei tot en met september 2006, een digitale enquête uitgezet bij onderwijsinstellingen voor vmbo en mbo. Schoolmanagers _VO en de BVE-raad ondersteunden dit onderzoek.

De uitkomsten van de ingevulde enquêtes zijn geïnventariseerd en van de inventarisatie is een analyse gemaakt. De resultaten hiervan worden in dit rapport voorgelegd.

Onderwijsinstellingen kunnen deze resultaten gebruiken als inspiratiebron. Daarnaast is als afgeleide van de resultaten van deze enquête een digitaal instrument ontwikkeld. Met behulp van dit instrument kunnen scholen vmbo en mbo in de regio een scan maken van hun positie op het gebied van aansluiting. De scan geeft middels een downloadbaar rapport een beeld van hun situatie. Behalve een individuele scan zal het ook mogelijk zijn om een regionaal portret te maken. Vanaf maart 2007 is dit instrument via de site van de SLO (www.slo.nl) en de SPV te gebruiken. (www.vmbo-platform.nl)

Uiteraard wil ik namens alle betrokkenen leerlingen/deelnemers en medewerkers van de vmbo en mbo scholen die bereid waren mee te werken (zie bijlage 1) hartelijk danken voor hun inzet en tijd.

Henny Jacobs, SLO

3. Doel

Door het ontwikkelen en uitzetten van een digitale enquête wil de SPV zicht krijgen op de huidige stand van zaken m.b.t. thema's rond de aansluiting. Zo is een digitale inventarisatie gemaakt waarmee aangetoond wordt aan welke thema's wordt gewerkt rond de aansluiting vmbo-mbo. Aan alle betrokkenen rond de aansluiting is gevraagd deze digitale enquête in te vullen. Het ging hierbij in de eerste plaats om de leerling zelf, zowel op het vmbo als op het mbo. Hoe heeft hij de keuzeprocedures ervaren en is hij tevreden met de gemaakte keuze? Verder ging het uiteraard om de begeleiders van het primaire proces te weten de docenten van de beroepsgerichte vakken én van de algemeen vormende vakken (avo), mentoren, het zorgadviesteam waaronder de decanen, zorgcoördinatoren, intakers en het management.

Aan alle leerlingen en deelnemers is gevraagd terug te kijken naar de keuzebegeleiding in de onderbouw van het vmbo en naar de keuzeprocedures in de bovenbouw van het vmbo. Aan de leerlingen van het vmbo is gevraagd of zij denken voldoende informatie te hebben gekregen en voldoende voorbereid te zijn op de overstap naar het mbo. Aan de deelnemers van het mbo is vooral gevraagd hoe zij, na ongeveer een jaar, terugkijken op hun eerder gemaakt keuzes: waren zij voldoende voorbereid of hebben zij adviezen aan hun vorige school?

In bijlage 2 zijn de gestelde vragen te lezen.

4. Verantwoording

De SPV is van mening dat de doorstroom vmbo-mbo succesvoller kan en moet verlopen. Om dit te bereiken streeft de SPV er onder andere naar om beter inzicht te krijgen op het keuzeproces dat de leerlingen van het vmbo doormaken. Een van de aandachtsgebieden binnen het 'Masterplan doorstroom vmbo-mbo' is het keuzeproces van de vmbo'er.

'Naast kennistekort op het keuzeproces van de vmbo-leerling is er sprake van een ernstig tekort aan afspraken om ten behoeve van de leerlingen doorlopende leerlijnen te verzorgen en de reeds verworven competenties van de leerlingen in te brengen in het opleidingsprogramma van de betreffende leerling. (Hoe vormgeven aan de gezamenlijke -vmbo en mbo- verantwoordelijkheid voor zijn of haar POP), zo luidde de veldaanvraag die in 2005 door de Stichting Platforms VMBO bij SLO is ingediend. Deze veldaanvraag werd door OCW gehonoreerd en vanaf januari 2006 is SLO, met name door Henny Jacobs, Peter Groothengel en Saskia Bergsma in nauwe samenwerking met Frans den Dekker en Jan Gubbels van de SPV, zich met de inhoud van de aanvraag bezig gaan houden.

In eerste instantie is een inventarisatie gemaakt van thema's die relevant waren om te bevragen, welke vragen bij dat bepaalde thema hoorden en vervolgens door wie deze vragen dan zouden moeten worden beantwoord (fase 1).

De vragen zijn opgesteld en in maart heeft er een eerste pilotronde plaatsgevonden waar een zestal onderwijsinstellingen (vmbo en mbo) aan heeft meegewerkt. Naar aanleiding van de reacties van deze onderwijsinstellingen zijn de vragen bijgesteld (fase 2).

In diezelfde tijd is er een database aangemaakt, zodat de definitieve versie van de vragen meteen, na de pilot ronde, in deze database konden worden geplaatst: hiervoor is de applicatie Inquête van SLO gebruikt. (voor de vragenlijsten, zie bijlage 2)

Via de voorzitters van de platforms vmbo, via de BVE-raad en via Schoolmanagers_VO is aan alle onderwijsinstellingen voor vmbo en mbo gevraagd om aan de digital enquête mee te werken.

De digitale enquête is operationeel geweest van 1 mei - 15 oktober 2007 (fase 3). Ondanks het feit dat alle onderwijsinstellingen voor vmbo en mbo ervan overtuigd zijn dat de aansluiting vmbo-mbo een van de speerpunten hoort te zijn van onderwijsontwikkelingen, was de respons, vooral vanuit het vmbo, teleurstellend. Het aantal respondenten per doelgroep was: management vmbo: 2 en mbo: 8, zorg/adviesteam vmbo: 0 en mbo: 6, begeleiders primair proces vmbo: 3 en mbo: 23, aantal leerlingen vmbo: 55 en aantal deelnemers mbo: 172.

In de maanden oktober/november is de analyse gemaakt van de uitkomsten. (fase 4) Omdat er sprake was van een landelijke spreiding en omdat het aantal leerlingen/deelnemers (waar alles uiteindelijk om gaat) redelijk te noemen was, denken we middels de analyse in dit rapport, toch een reëel beeld te kunnen neerzetten.

Bovendien leverden de antwoorden van de respondenten voldoende input om een digitale 'enquête' te maken, die operationeel is vanaf januari 2007 op de websites van SLO (www.slo.nl) van de SPV (www.vmbo-platform.nl) (fase 5). Met behulp van dit instrument kunnen scholen vmbo en mbo in de regio een scan maken van hun positie op het gebied van aansluiting. De scan geeft middels een downloadbaar rapport een beeld van hun situatie. Behalve een individuele scan zal het ook mogelijk zijn om een regionaal portret te maken.

5. Resultaten en aanbevelingen

5.1 Resultaten

De enquête was verdeeld in verschillende categorieën. Per categorie worden hierna de belangrijkste resultaten en aanbevelingen weergegeven. In paragraaf 3 zijn de resultaten samengevat in tips voor het vmbo en het mbo.

1. Bekendheid met onderwijsontwikkelingen

Vragen rond de bekendheid met onderwijsontwikkelingen zijn voorgelegd aan de begeleiders van het primaire proces, de medewerkers van de zorg- en adviesteams en aan het management van zowel vmbo als mbo.

Wat betreft de algemene informatie blijkt dat de begeleiders van het primaire proces vmbo en het management van het vmbo redelijk tot goed op de hoogte zijn van de onderwijsontwikkelingen zowel in het vmbo als het mbo. Enige onduidelijkheid is aanwezig als het gaat om de verschillen tussen de beroepsbegeleidende leerweg (BBL) en de beroepsopleidende leerweg (BOL) in het mbo.

De begeleiders van het primaire proces op het mbo gaven aan slecht tot matig op de hoogte te zijn van de onderwijsontwikkelingen op het vmbo (nieuwe programma's, nieuwe onderwijsconcepten, enzovoort). Ook het beeld van de leerling horend bij een leerweg is matig, evenals de kennis van de Doorstroomregeling vmbo-mbo uit het Gele katern van OCW. Wel gaven de begeleiders van het primaire proces aan goed op de hoogte te zijn van het onderwijsaanbod in hun eigen regio.

De respondenten van het zorg-/adviesteam van het mbo gaven aan óf helemaal niet op de hoogte te zijn van de onderwijsontwikkelingen in het vmbo óf juist erg goed. Er was bij hen geen gulden middenweg te bespeuren. Hetzelfde gold voor de beantwoording of zij een goed beeld hadden van de vmbo-leerlingen binnen de verschillende leerwegen.

Het management van het mbo gaf aan matig tot redelijk goed op de hoogte te zijn van de onderwijsontwikkelingen op het vmbo en redelijk tot goed met het onderwijsaanbod in de regio. De kennis over de Doorstroomregeling vmbo-mbo liet nog de meest uiteenlopende antwoorden zien, van 12% die aangaf in het geheel niet op de hoogte te zijn tot 25% die aangaf zeer goed op de hoogte te zijn

2. Oriëntatie op loopbaan en beroep in het vmbo

Bij "*oriëntatie op loopbaan en beroep*" gaven leerlingen vmbo en deelnemers mbo vrijwel unaniem aan op het vmbo voldoende informatie gekregen te hebben. Deze informatie werd vooral verzorgd door de mentor en de decaan. Belangrijk vonden zij de informatie die zij verkregen via de open dagen. De activiteiten die het hoogste scoorden waren de stages. Hiervan gaven zij aan dat zij graag meer stage zouden willen lopen, vaker wilden meelopen op het ROC en meer op excursie wilden gaan.

Meer informatie wilden de leerlingen graag krijgen over de inhoud van de opleiding (zoals welke vakken, begeleiding, BOL/BBL, enzovoort) en de mogelijkheden na de opleiding (beroepsbeeld en toekomstperspectief).

3. Leerlingvolgsysteem/portfolio

Bij het "*leerlingvolgsysteem/portfolio*" gaf de helft van de bevroegde mbo-deelnemers aan dat er met een portfolio werd gewerkt. Deze gegevens waren opvallend omdat bijna unaniem door alle respondenten werd aangegeven het gebruik van een portfolio bijzonder belangrijk te vinden. Teleurstellend was het dat er op dit gebied op het vmbo nog geen afspraken waren met het vervolgonderwijs

Door leerlingen vmbo werd belangrijk gevonden dat de volgende gegevens in een portfolio terug te lezen zijn: wat ik heb geleerd, wat ik heb gedaan en de resultaten van de stage(s). Deelnemers van het mbo gaven aan de cijfers hierbij belangrijk te vinden, hoe zij binnen bepaalde vakken functioneerden, hun interesses, resultaten van de stages en opdrachten met betrekking tot beroepskeuze en vervolgotraject.

Een belangrijk punt dat opviel was dat leerlingen vmbo (bijna 70%) de verwachting hebben dat zij middels het gebruik van een portfolio vrijstellingen zouden kunnen krijgen op het mbo. Deelnemers van het mbo (bijna 90%) geven daarentegen aan dat het niet mogelijk is om vrijstellingen, c.q. versnelling binnen het leertraject te krijgen.

Het management en de medewerkers van de zorg- adviesteams vinden het belangrijk dat persoonlijke zaken worden opgenomen als uitgebreide NAW-gegevens, leer carrière, capaciteiten en opgedane werkervaringen (niet per se schoolgebonden).

4. Programmatische aansluiting

De antwoorden in de categorie "programmatische aansluiting" laten zien dat er onvoldoende overleg is over afstemming van leerinhouden en werkwijzen tussen vmbo en mbo. Slechts in enkele gevallen was er sprake van gestructureerde en goede contacten tussen scholen.

Adviesteams gaven aan veel waarde te hechten aan stages, alsmede de open dagen. Ook de begeleiders van de primaire processen, management en leden van de zorgteams ervaren de informatiematerialen als een promotie en show van de eigen opleiding.

Het management gaf aan graag in te willen zetten op uitwisseling van docenten vmbo en mbo en om leerlingen op het mbo al een aantal keren te laten meedraaien, zodat zij zich een beter beeld kunnen vormen.

5. Pedagogisch-didactische aansluiting

Bij de "*pedagogische en didactische aansluiting*" bleek meer overleg te zijn, vooral rond zorgleerlingen blijkt de overdracht van vmbo-leerlingen naar het mbo in veel gevallen zorgvuldig te verlopen.

Het vmbo geeft aan veel aandacht te besteden aan de individuele leerling. Onderwijsvernieuwingen worden mondjesmaat ingevoerd.

Het mbo richt zich vooral op nieuwe onderwijsconcepten, waardoor deelnemers beter tot hun recht zouden komen. Door betekenisvol leren en de verantwoordelijkheid bij de deelnemer zelf te leggen ontstaat er een geheel ander pedagogisch en didactisch klimaat. Wel uitten zij hun twijfels of deze manier van leren ook geschikt is voor leerjaar 1 van het mbo.

In het overzicht in hoofdstuk 6 bij het onderwerp pedagogische en didactische aansluiting, is af te lezen hoe de respondenten denken over de aansluiting van de verschillende leerwegen op het gebied van de individuele capaciteiten en interesses.

6. Nazorg vmbo

Op het mbo laat de "*nazorg*" van de vmbo-leerling zien dat bij ongeveer de helft van de aansluiting vmbo-mbo een terugkoppeling plaatsvindt. Op de vraag of de leerling het eerste jaar op het mbo nog wordt gevolgd wordt maar zelden een bevestigend antwoord gegeven. Hierbij moet worden aangetekend dat de begeleiders van het primaire proces hier nog somberder over zijn dat het management. Van een terugkoppeling naar het vmbo wanneer een deelnemer op het mbo uitvalt, is maar zelden sprake.

7. Communicatie

De resultaten van de vragen rond de "*communicatie*" tussen beide onderwijsinstellingen zijn een bevestiging van voorgaande resultaten. Er is bij een groot deel van de ondervraagden wel sprake van overleg, maar slechts in enkele gevallen vindt dit overleg met een regelmaat plaats. Uitzondering hierop vormen de leden van het zorg- en adviesteam.

De onderwerpen voor het overleg richten zich grotendeels op de programmatische afstemming en pedagogische en didactische aanpak. Andere onderwerpen komen nauwelijks ter sprake.

8. Evaluatie

Uit de "*evaluatie*" kwamen de volgende opmerkelijke uitkomsten naar voren. Over het geheel genomen zijn alle respondenten nog niet tevreden over de aansluiting vmbo-mbo. Zij geven aan op zich redelijk tevreden te zijn over de voorbereidingen binnen het vmbo op het mbo, maar een echte aansluiting, een doorlopende leerlijn, zien zij nog niet verwezenlijkt. Door het geringe aantal respondenten is vooral het antwoord op de vraag over het meten van de tevredenheid onder de leerlingen geen betrouwbare weergave.

5.2 Het keuzeprocess en tips van respondenten

Interessant waren de antwoorden op WIE en WAT het meest belangrijk is geweest voor het maken van een keuze voor een vervolgopleiding in het mbo, evenals de TIPS die gegeven werden aan de vmbo-school. Globaal genomen kwam het hier op neer.

De *leerlingen vmbo* gaven het volgende beeld.

- Bij WIE gaven zij als antwoord: vooral zichzelf, dan hun ouders, de mentor en de decaan.
- WAT werd beantwoord met de stages, open dagen, hoe de opleiding eruit ziet, het beroepsbeeld en toekomstperspectief.
- Als TIPS gaven zij onder andere aan goed advies en veel informatie te geven, op het mbo en bij bedrijven te gaan kijken, en individueel uitleg te krijgen.

De *deelnemers mbo* gaven het volgende beeld.

- Op de vraag WIE antwoordden zij zichzelf, hun ouders, mentor en decaan. Maar zij gaven aan ook waarde te hebben gehecht aan de adviezen van hun vrienden en de vertegenwoordigers van het ROC.

- Bij WAT vonden zij vooral belangrijk waar hun motieven en interesses lagen, de testen, open dagen en stages.
- TIPS die zij aan het vmbo gaven waren: meer praktijk geven, meer informatieavonden houden, meer bedrijven leren kennen door middel van stages en excursies. Bovendien gaven zij aan dat het belangrijk was om geen valse hoop te geven met betrekking tot vrijstellingen en een leerroute gebaseerd op maatwerk. .

De *begeleiders primair proces vmbo* antwoordden op de vragen als volgt.

- WIE is het meest belangrijk: de leerling met de ouders, de stagebieder en de mentor.
- WAT is het meest belangrijk: goede voorlichting, interesse en beroepsperspectief.
- De TIPS die zij gaven waren: meer stagemogelijkheden, betere samenwerking met mbo en leerlingen vroegtijdig kennis laten maken met het mbo.

De *begeleiders van het mbo* gaven de volgende antwoorden.

- WIE is het meest belangrijk: de leerling zelf, de studieloopbaanbegeleider/decaan en de intaker.
- WAT is het meest belangrijk: motivatie en houding, juiste informatie zowel over de opleiding als over de leerling zelf en een helder portfolio.
- TIPS waren: goed overleg vmbo-mbo, heldere afspraken maken, streven naar doorlopende leerlijnen en een goede intake met instaptoetsen, vastgelegd in een regeling.

Het *management vmbo* beantwoordden de vragen als volgt:

- WIE: leerling zelf
- WAT: het beroep
- TIPS waren: meer extern gericht zijn en stages

Het *management mbo* beantwoordden de vragen als volgt:

- WIE: leerling zelf, decaan, mentor en de intaker op het mbo.
- WAT: motivatie, informatie, beroepsbeeld en communicatie met mbo.
- TIPS waren: goede doorstroom- en zorgdossiers, intakegesprekken voeren, zo snel mogelijk de beroepspraktijk laten zien en meer aansluiting creëren tussen vmbo en mbo.

De *leden van het zorg- en adviesteam* gaven aan

- bij WIE behalve de leerling zelf, de intaker en de loopbaanbegeleider ook uitkomsten van de vdl-testen te betrekken
- bij Wat: een uitgebreide intake en test, goede informatie en communicatie
- TIPS: neem altijd contact op met het vmbo niet alleen voor leerlingen met een zorgdossier, maar ook voor leerlingen uit de basis- en kaderberoepsgerichte leerwegen, en breidt de intake uit met een intreedtoets.

5.3 Aanbevelingen

5.3.1 Aanbevelingen voor vmbo

Hoewel het aantal ingevulde enquêtes beperkt was kunnen er uit de antwoorden wel aanbevelingen gehaald worden. We durven die aanbevelingen hier te geven, omdat ze in grote lijnen niet fundamenteel afwijken van ervaringen opgedaan in aansluitingsprojecten vmbo-mbo.

Doelgroepen	Loopbaanoriëntatie in het vmbo
Leerlingen	<ul style="list-style-type: none"> – Verstrek meer informatie over de inhoud van de opleiding, zoals vakken, begeleiding, leerwegen, beroepsbeelden en toekomstperspectief. – Bouw meer stage- en meeloopmomenten op het ROC in. Voornamelijk tijdens het 4de leerjaar vmbo.
Begeleiders primair proces	<ul style="list-style-type: none"> – Optimaliseer de informatie door mentor en decaan, via open dagen, excursies en vooral stages. – Verhoog het aantal stage- en meeloopmomenten op het ROC. – Hanteer een "<i>leerlingvolgsysteem/portfolio</i>" dat zowel gebruikt wordt binnen vmbo als mbo. – Bereid de leerling voor op het pedagogisch/didactisch klimaat binnen het mbo door kennis te nemen van nieuwe onderwijsconcepten waarbij het betekenisvol leren en de zelf-verantwoordelijke deelnemer centraal staan.
Zorgteam/adviesteam	<ul style="list-style-type: none"> – Geef zodanig informatie dat voor de leerling de doorlopende leerlijn zichtbaar wordt. – Organiseer en optimaliseer terugkoppeling in het kader van "<i>nazorg</i>" in het 1ste en 2de leerjaar mbo van de vmbo-leerling. – Maak gebruik van een "<i>leerlingvolgsysteem/portfolio</i>" voor advies aan de leerling dat gelezen wordt binnen het mbo, waarin tevens opgenomen is de sociale omstandigheden en medische beperkingen. – Zorg voor een goede matching van het onderwijs en het vervolgtraject. – Neem kennis van de instroomprofielen van het mbo.
Management	<ul style="list-style-type: none"> – Optimaliseer de uitwisseling van docenten vmbo en mbo. Zorg dat vmbo- leerlingen meerdere malen participeren in het ROC in verband met de beeldvorming van het vervolgonderwijs. (BBL/BOL). – Stimuleer het gebruik van een "<i>leerlingvolgsysteem/portfolio</i>" dat zowel gebruikt wordt binnen vmbo als mbo. – Stimuleer en organiseer de uitwisseling van docenten vmbo en mbo voor de juiste beeldvorming van elkaars onderwijs.

5.3.2 Aanbevelingen voor mbo

Doelgroepen	Oriëntatie op beroep en leerwegen in het mbo
Leerlingen	<ul style="list-style-type: none"> – Verstrek meer informatie over de inhoud van de opleiding (zoals vakken, begeleiding, leerwegen BOL/BBL), beroepsbeelden en toekomstperspectief.
Begeleiders primair proces	<ul style="list-style-type: none"> – Verzorg voldoende overleg voor de <i>"programmatische en pedagogische didactische aansluiting"</i>. Vooral gestructureerde en goede contacten zijn belangrijk. – Verbeter de informatie over vmbo-onderwijsontwikkelingen zoals leerwegen, nieuwe programma's, nieuwe onderwijsconcepten, bijbehorende leerlingkenmerken en inzicht in de wettelijke doorstroomregeling (Gele Katern). – Hanteer en gebruik het <i>"leerlingvolgsysteem/portfolio"</i> vanuit het vmbo. – Bied op basis van de individuele verworven competenties van de vmbo-leerling vanuit zijn portfolio een maattraject aan. – Houd rekening met het voortraject van de leerling waarbij vernieuwing van het pedagogisch/didactisch klimaat nog in het eerste stadium van ontwikkeling is.
Zorgteam/adviesteam	<ul style="list-style-type: none"> – Neem kennis van de vmbo-onderwijsontwikkelingen en onderwijsaanbod in de regio, alsmede de wettelijke doorstroomrechten en de consequenties daarvan. – Organiseer en optimaliseer terugkoppeling in het kader van <i>"nazorg"</i> in het 1ste en 2de leerjaar mbo van de vmbo-leerling. – Maak gebruik van het <i>"leerlingvolgsysteem/portfolio"</i> vanuit het vmbo inclusief de sociale omstandigheden en medische beperkingen en continueer dit gebruik. – Analyseer mogelijke kleine hiaten vanuit de vooropleiding en werk deze weg. – Zorg voor een goede matching van voorgaand onderwijs en het vervoltraject en neem nota van de specifieke leerlingkenmerken. – Verstrek en verhelder de instroomprofielen van het mbo. – Bied structuur aan de startende mbo-deelnemer d.m.v. geëigende documenten.
Management	<ul style="list-style-type: none"> – Neem kennis van de vmbo-onderwijsontwikkelingen en onderwijsaanbod in de regio, alsmede de wettelijke doorstroomrechten. – Stimuleer het gebruik van een <i>"leerlingvolgsysteem/portfolio"</i> dat zowel gebruikt wordt binnen vmbo als mbo, inclusief de EVC's . – Stimuleer flexibel onderwijs binnen de ROC-opleidingen die recht doen aan de verworven competenties van de vmbo-leerling. – Stimuleer en organiseer de uitwisseling van docenten vmbo en mbo voor de juiste beeldvorming van elkaars onderwijs

6. Uitkomsten vragenlijsten

De digitale enquête bevatte een database met vragen. Voor iedere doelgroep is een aparte vragenlijst gemaakt. Door het aanklikken van de doelgroep waartoe de respondent behoort, werd deze automatisch naar de voor hem bestemde vragenlijst geleid. Tot de doelgroepen hoorden:

- Leerlingen vmbo leerjaar 4 of eind leerjaar 3
- Deelnemers mbo leerjaar 1 of 2
- Begeleiders primair proces vmbo/mbo zoals docenten beroepsgericht en avo, mentoren
- Zorgteam/adviesteam vmbo/mbo zoals decaan, counselor, zorgcoördinator, intaker
- Management vmbo/mbo zoals teamleider, afdelingsleider, (locatie)directie

De vragen waren, naast vragen over de persoonlijke gegevens en algemene informatie onderverdeeld in de volgende onderwerpen/thema:

1. Oriëntatie op loopbaan en beroep in het vmbo (ook terugkijkend naar eerder gemaakte keuzes)
2. Leerlingvolgsysteem/portfolio
3. Programmatische aansluiting
4. Pedagogisch-didactische aansluiting
5. Nazorg mbo
6. Communicatie

Hierna volgt een samenvatting van de uitkomsten.

6.1 Oriëntatie op loopbaan en beroep in het vmbo

Bij het onderwerp oriëntatie op loopbaan en beroep is vooral gevraagd naar de voorlichting in de onderbouw (6.1.1) én in de bovenbouw (6.1.2) van het vmbo. Naast de vragen over de voorlichting zijn ook vragen gesteld over activiteiten die in dit kader voor de leerlingen zijn georganiseerd. Aan de leerlingen en deelnemers is vervolgens gevraagd welke voorlichting en activiteiten het meest zinvol voor hen waren.

6.1.1 Voorlichting in de onderbouw vmbo voor de overgang van leerjaar twee naar leerjaar drie

De vragen die op dit onderwerp betrekking hebben, zijn alleen voorgelegd aan de leerlingen van het vmbo, de deelnemers van het mbo, de begeleiders van het primaire proces op het vmbo en aan het management van het vmbo.

Antwoorden over de voorlichting in de onderbouw vmbo van leerjaar 2 naar leerjaar 3 geven de volgende resultaten:

vragen over de voorlichting in de onderbouw vmbo	antwoorden respondenten in %	leerlingen vmbo in %	deelnemers mbo in %
werd voorlichting gegeven	ja	58	67
	nee	42	33
gericht op de volgende sectoren	economie	24	22
	groen	11	3
	techniek	36	41
	zorg & welzijn	25	33
	experimentele programma's	4	1
wekelijks 2 lessen of meer	ja	44	50
	nee	56	50
soorten activiteiten	meelopen in een bedrijf	15	24
	meelopen in verschillende bedrijven	8	9
	beroepskeuzetesten	39	25
	snuffelstage	33	38
	anders: projectweek, interne beroepenvoorlichtingsavonden PSO, excursies	5	4
voorlichting werd verzorgd door	docent bovenbouw (bg)	49	51
	mentor onderbouw	29	28
	beroepskeuze bureau	4	7
	anders: decaan, mbo, leerlingen bovenbouw	36	14
ik had voldoende informatie	ja	73	80
	nee	27	20

Leerlingen vmbo

Op de vraag welke informatie vooral van belang is geweest, antwoordden de respondenten 'leerlingen vmbo':

- wat de sector inhoudt
- wat je met de sector na de opleiding kunt doen (soorten beroep)
- beroepskeuzetesten
- informatie van mensen die in die sector werkzaam zijn
- snuffelstage
- de vakken binnen de opleiding/sector.

Deelnemers mbo

De deelnemers uit het mbo gaven aan dat vooral van belang is geweest:

- de stage
- wat je allemaal kunt doen met deze vooropleiding.

Verder gaven zij aan dat zij weinig informatie hadden gekregen en dat er veel over het beroep werd gepraat, maar niet over de vakken die je krijgt.

Begeleiders primair proces vmbo

De begeleiders van het primaire proces vmbo gaven aan dat beroepsinhoudelijke informatie over de afdeling die door de leerling wordt gekozen belangrijk is, maar dat aan het eind van leerjaar 2 de leerlingen nog nauwelijks aan beroepskeuze toe zijn. Daarnaast komt het voor dat door de keuze voor een andere sector de leerlingen moeten kiezen voor een andere school, 'dat is nogal wat'. 'Het bepalen van de leerweg is het belangrijkste onderwerp in leerjaar 2', aldus de respondenten.

Management vmbo

Het management gaf aan vooral waarde te hechten aan de inhoud van de opleiding (sector) en de beroepsmogelijkheden.

Voorlichting van leerjaar 4 vmbo naar leerjaar 1 mbo

Antwoorden over de voorlichting leerjaar 4 vmbo naar leerjaar 1 mbo geven de volgende resultaten:

vragen over de voorlichting op het vmbo	antwoorden respondenten	leerlingen vmbo in %	deelnemers mbo in %
Er werd voorlichting gegeven over het mbo	ja	71	67
	nee	29	33
Voorlichting werd gegeven door	decaan	30	34
	mentor	47	40
	vakdocent, beroepskeuzebureau	20	13
	anders, nl. beroepskeuzebladen	2	1
	internet		
	toekomstige school	1	11
	ouders en bekenden		
De informatie werd verkregen via:	open dagen		
	folders	18	20
	informatie via internet	14	14
	beroepenvoorlichting	11	10
	beroepskeuzetests	9	14
	gastdocenten	3	4
	voorlichting op mbo	10	12
	beroepenmarkt	3	9
	excursies	4	2
	open dag(en)	24	22
Om de praktijk te leren kennen werden activiteiten georganiseerd	anders, nl. snuffelstage, een mbo leerling, mijn zus/vriendin, sectorwerkstuk, meeloopdagen	2	1
	ja	53	39
De volgende activiteiten, gericht op het leren kennen van de praktijk, werden georganiseerd	nee	47	61
	snuffelstage	42	36
	stage in één bedrijf	33	18
	stage in verschillende bedrijven	16	13
	een dag meedraaien binnen een mbo	5	7
	projectdagen	5	15
De leerling had voldoende informatie om een goede keuze te maken	anders, nl. sectorwerkstuk, voorlichting op een avond dat ze beroepen hadden, introductiedagen, open dagen, bezocht met mijn klas 3 x het mbo	0	12
	ja	83	78
Ik had (heb) een goed beeld hoe het op het mbo zou (zal) zijn	nee	17	22
	ja	85	60
	nee	15	40

Leerlingen vmbo

De *leerlingen* gaven aan dat de volgende informatie en activiteiten vooral van belang zijn geweest:

- open dagen
- informatie van de opleiding
- kansen na die opleiding (inkomen)
- de (snuffel) stage
- die dag dat ik op het ROC mee heb gelopen

Zij gaven aan graag:

- meer stages te willen lopen
- meer te mee willen lopen op het ROC
- meer excursies te willen

Waar zij meer over zouden willen weten was:

- wat er allemaal mee mogelijk is
- wat BOL en BBL opleiding betekenen en het verschil
- over vervolgopleidingen
- hoe het daar gaat, op het ROC
- de plaats van het ROC
- een vrije dag in de week

Tenslotte is aan de vmbo-leerling gevraagd of zij nu (na twee jaar bovenbouw) weer eenzelfde sectorkeuze gemaakt zouden hebben in leerjaar 2. Hierop gaf 87% aan eenzelfde keuze te maken.

Deelnemers van de mbo

De *deelnemers* gaven aan dat, in grote lijn, de volgende informatie en activiteiten vooral van belang zijn geweest voor de keuze van hun vervolgopleiding:

- voorlichting over de opleiding: inhoud, stages, tijdsduur
- mogelijkheden na de opleiding
- uitkomst van de beroepentest
- soort vakken in de toekomstige opleiding
- info over begeleiding
- hoe de school is
- gastdocent
- folders
- open dagen
- soort werk na de opleiding
- stages
- Internet

De informatie en activiteiten die zij het meest gemist hebben zijn:

- hoe de eerste weken waren in het mbo, hoe je dus les kreeg (dat werd niet goed uitgelegd), de zelfstandige manier van werken
- hoe het mbo in elkaar zit?
- hoe de opleiding eruit ziet?
- hoe mensen tijdens de opleiding met elkaar omgaan?
- wat ik kon verwachten van de opleiding, en wat het eisen waren van de opleiding
- de informatie over hoe lang de opleiding duurt en hoelang je stage enzovoort moet lopen?

- wat de opleidingen inhouden, 'wat het best bij me past en hoe ik het moest aanpakken'?
- de verschillende mbo scholen, 'bij ons was er maar één ROC'
- 'over het beroep wat ik uiteindelijk wilde gaan doen had ik niet genoeg informatie over gehad'
- excursies naar bedrijven
- lange stage

Begeleiders primair proces vmbo

Op de vraag welke informatiebronnen en activiteiten volgens de respondenten *Begeleiders primair proces vmbo* het meest informatief zijn, gaven zij de volgende antwoorden:

- leerlingen gaan in de onderbouw op stage in bedrijfstype van hun toekomstwens
- diverse stages in de bovenbouw
- stage en mbo-bezoekdag
- projectdagen: een opdracht die een week duurt, en heel veel aspecten in zich heeft, bijvoorbeeld het organiseren van een bruidsboekettenshow, met aankleding zaal, hapjes etc. of het koken van een drie- gangendiner, met begroting, kostenberekening, voedingswaarden et cetera

Redenen hiervoor waren:

- informatie die aansluit bij de toekomstwens van de leerling. stage in een bedrijfstype waar de leerling later wil gaan werken is zeer verhelderend voor de leerling. Contact met mensen die het 'toekomstberoep' van de leerling doen is van onschatbare waarde.
- de stages zijn van groot belang: leerlingen zien 5 verschillende bedrijven en/of instellingen van binnen. Dat kan ook van belang zijn om te ontdekken wat je niet wilt of kunt.
- folders, open dagen, meeloopdagen zijn allemaal gekunsteld, niet echt

Buiten de onderwijsinstelling zijn er de volgende specifieke activiteiten i.s.m. mbo voor de begeleiders in het primaire proces met betrekking tot advisering bij studie- en beroepskeuze:

- docentenstages
- dag meedraaien in mbo
- overlegstructuur binnen de beroepskolom, bijvoorbeeld vmbo HTV overlegt met mbo Horeca en Bakken op regionaal niveau

Als de leerling nog geen voldoende beroepsbeeld heeft en twijfelt aan het eind van het vmbo, dan worden er extra activiteiten ondernomen om de leerling te begeleiden, zoals:

- het voeren van meerdere gesprekken, onder andere over interessegebied
- testen
- korte tijd 'meelopen' bij een afdeling of bedrijf in de vorm van een korte stage
- eventueel beroepskeuzetest
- bezoek aan mbo

De informatie die het meest belangrijk gevonden werd bij de advisering bij de studie- en beroepskeuze is:

- de wens en interesse van de leerling
- belangstelling en affiniteit
- beroepsperspectief

- mogelijkheden van de leerling, zowel intellectuele mogelijkheden als vaardigheden, inzet, motivatie

Begeleiders primair proces mbo

Op de vraag welke informatiebronnen en activiteiten volgens de respondenten *Begeleiders primair proces mbo* het meest informatief zijn, gaven zij de volgende antwoorden:

- duidelijk beeld van de opleiding zoals die werkelijk gegeven wordt
- folders met directe uitleg
- project: Sectorwerkstuk. Samenwerking tussen vmbo en mbo
- kleinschaligheid, betrokkenheid opleidingsmogelijkheden, bereikbaarheid, onderwijsvernieuwingen, bpv-/stage mogelijkheden, aanspreekbaarheid binnen de instelling, et cetera
- realistisch beroepsbeeld duidelijkheid over interesse en affiniteit
- 'we leiden op voor diverse kantoorberoepen. Diverse aspecten zijn van belang zowel theoretische kennis als toepassen en diverse houdingsaspecten.
- open dagen informatie via leeftijdgenoten verkregen andere relevante gegevens als grootte van de school, bereikbaarheid et cetera
- open dagen, dit vanwege het individuele contact dat je dan met de aankomende leerlingen kan hebben
- inbreng van deelnemers mbo aan opendagen en voorlichting op vmbo
- 'De leerling dient te proeven van de inhoud van de school sfeer, praktisch aan de gang, geen korte trajecten maar inpassen in vmbo-mbo doorlopende leerlijn. Leerlingen die in de opleiding zitten, leren de eventuele leerlingen kennen.'
- snuffelstage

Adviezen die gegeven werden zijn:

- persoonlijk op het vmbo uitleggen in de klas hoe een opleiding er uitziet en wat er voor gevraagd wordt
- relatief langere tijd kijkje in keuken contact met leerlingen mbo
- bezoeken aan bedrijven door zowel leerlingen, begeleiders als docenten
- het daadwerkelijk tot de leerling doordringen, ze zijn er vaak nog niet mee bezig en kiezen op gevoel
- de herhalende factor, in zo'n ontmoeting kun je onmogelijk duidelijk maken wat de opleiding inhoudt. Als ROC zouden we meerdere malen ons moeten presenteren op het vmbo
- een goed beeld ontstaat meestal pas na een aantal weken op het mbo. Hoe dit op te lossen, is voor mij een vraag

Buiten de onderwijsinstelling zijn er specifieke activiteiten in samenwerking met het vmbo voor de begeleiders in het primaire proces met betrekking tot advisering bij studie- en beroepskeuze:

- docentenstages
- dag meedraaien in het vmbo
- anders, nl.:
 - voorlichting vmbo- leerlingen, georganiseerd door decanen
 - voorlichting op vmbo scholen door leerlingen
 - project sectorwerkstuk. (samenwerking vmbo en mbo)
 - lesgeven in een vmbo school aan de basisberoepsgerichte leerweg
 - contact op decaanniveau
 - 'Er is een vmbo-dag, dan komen leerlingen op het mbo een dagje kijken, maar dit alleen is niet voldoende'

Management vmbo

De docent van de beroepsgerichte vakken, de mentor en de decaan zijn de meest aangewezen personen om de keuzeprocedures te begeleiden, aldus de respondenten van het management vmbo. Daarnaast geven zij aan dat de inhoud van de opleiding van groot belang is, misschien wel belangrijker dan het beeld van het uiteindelijke beroep.

Wanneer een leerling aan het einde van het vmbo nog onvoldoende beeld heeft van zijn keuze of twijfelt dan wordt er extra begeleiding vanuit de decaan aangewend.

Management mbo

Op de vraag welke informatiebronnen en activiteiten volgens het management mbo het meest informatief zijn, gaven zij de volgende antwoorden:

- ervaringen van mensen uit het vak (werkvloer)
- de oriëntatie op het beroep. Het beroepenveld bij de voorlichting betrekken. Het is nu vaak alleen het onderwijs dat informatie geeft.
- de voorlichtingsavonden en persoonlijke gesprekken
- gezamenlijke inspanning vmbo/mbo bij begeleiding en uitvoering sectorwerkstuk
- informatie over het beroep/beroepenveld
- informatie die 'leeft'. Een leerling moet vooral voelen/ervaren wat het betekent om te werken in een bepaald beroep/branche.
- informatie verkregen door bijvoorbeeld meelopen op locatie, gesprekken met oud deelnemers, enzovoort
- praktische zaken zoals: praten met studenten van de te kiezen opleiding ervaringen van hun bpv-/stageperioden. Proefflessen
- sectorwerkstuk en eventueel. meeloopdagen
- integreren van onderwijsprogramma's vmbo-mbo, voorlichting, drempel verlagen

Het management miste deels:

- actieve participatie van het beroepenveld
- stage in de (eventuele) gekozen richting
- deelnemer vmbo en deelnemer mbo gezamenlijk in een bedrijf

Specifieke activiteiten die belangrijke gevonden worden voor de begeleiders in het primaire proces met betrekking tot advisering bij studie- en beroepskeuze waren:

- docentenstages
- dag meedraaien in het vmbo

Als de leerling nog geen voldoende beroepsbeeld heeft of twijfelt aan het eind van het vmbo dan werden er extra activiteiten ondernomen in de vorm van:

- mentorbegeleiding, studieloopbaanbegeleiding et cetera
- meeloopdagen
- extra snuffelstages, beroepsspecifieke praktijkopdrachten
- beroepskeuzetest
- opvangklas met oriëntatie op verschillende domeinen

Zorg-/adviesteam mbo

Op de vraag welke informatiebronnen en activiteiten volgens de respondenten 'zorg/ adviesteam mbo' het meest informatief zijn, gaven zij de volgende antwoorden

- informatie over de beroepsopleiding zelf
- stage

De respondenten gaven aan dat de informatie te weinig gericht is op ervaren wat de beroepspraktijk inhoudt. Vaak is de voorlichting opleidingsgericht en niet beroepsgericht.

Daarnaast stelden de respondenten dat het noodzakelijk is coachende activiteiten gedurende een langere periode te verzorgen. Een dagje meelopen geeft niet voldoende inzage in het beroep. Er zijn veel deelnemers voor niveau 1 en 2 en er zijn weinig niveau 1 en 2-opleidingen. Vooral meisjes kiezen dan voor de zorg bij gebrek aan andere opleidingen, aldus een van de respondenten.

Specifieke activiteiten in samenwerking met het vmbo voor het zorg- en adviesteam met betrekking tot advisering bij studie- en beroepskeuze zijn er nauwelijks. Sporadisch is er sprake van docentenstages en een dag meedraaien in het vmbo.

6.2 Leerlingvolgsysteem/portfolio

De vragen die zich richtten op het portfolio/leerlingvolgsysteem gingen over óf er sprake is van het gebruik van een leerlingvolgsysteem. Zo ja welke gegevens daarin worden opgeslagen en welke gegevens door de respondenten belangrijk gevonden worden. Ook werd de vraag gesteld of de mogelijkheid bestond om op basis van het portfolio vrijstellingen te krijgen.

vragen het leerlingvolgsysteem/ portfolio	antwoorden respondenten	leerlingen vmbo in %	deelnemers mbo in %
Op school gebruiken wij een leerlingvolgsysteem/portfolio	ja	18	19
	nee	82	81
Het is een geautomatiseerd systeem	ja	40	33
	nee	60	66
Ik hield de volgende persoonlijke gegevens bij:	cijfers, capaciteiten	66	54
	wat ik leuk vind, interesses	33	22
	welke bijbaantjes ik heb, motivaties	0	7
	anders, nl. werkstukken, documenten, stage resultaten	0	17
Een leerlingvolgsysteem/ portfolio is nuttig	ja	90	70
	nee	10	30
Door het leerlingvolgsysteem/ portfolio is het mogelijk vrijstellingen of versnelling in het mbo te krijgen	ja	69	12
	nee	31	88
Dit leerlingvolgsysteem/ portfolio gebruik ik ook op het mbo.	ja		27
	nee		73

Leerlingen vmbo

De leerlingen gaven aan voor het maken van een keuze, voor een vervolgopleiding in het mbo, de volgende informatie in het portfolio het meest belangrijk te vinden:

- 'Daar kunnen ze alles in terug lezen.'
- 'Ja, want dan kan ik kijken wat ik heb geleerd en wat ik heb gemaakt.'
- 'Daarin staat wat ik heb gedaan, dat ik snuffelstage heb gelopen en hoe mijn jaar ging.'
- 'Wat je doet in de praktijk zorg en welzijn en wat je hebt gedaan.'

Deelnemers mbo

De deelnemers gaven aan de volgende informatie uit het leerlingvolgsysteem/portfollio, voor het maken van een keuze van een vervolgopleiding in het mbo, het meest belangrijk te vinden:

- de informatie over hoe het bij de bepaalde vakken ging, en of dat ik het leuk vond
- cijfers
- waar mijn interesses naar uitgingen
- wat ik gemaakt heb
- de opdrachten die we kregen over de beroepskeuze
- de informatie van mijn stage
- wat je te wachten stond in je vervolgopleiding

Begeleiders primair proces vmbo

De respondenten vonden voor het maken van een keuze, voor een vervolgopleiding in het mbo, de volgende informatie in het portfolio het meest belangrijk:

- resultaten
- relevante informatie over persoonlijke omstandigheden met betrekking tot onder andere school, medisch, gezin
- stages

Slechts bij de helft van de bevraagden werd er met een portfolio gewerkt.

Begeleiders primair proces mbo

De respondenten gaven aan voor het maken van een keuze, voor een vervolgopleiding in het mbo, de volgende informatie in het portfolio het meest belangrijk te vinden:

- kennis, houding en vaardigheden van de student
- interesse van leerling hiaten in zijn vooropleiding studieproblemen, dyslexie, en dergelijke
- het behaalde eindresultaat en de manier waarop
- welke interesses de leerling heeft gemotiveerdheid beheersing van bepaalde beroepscompetenties eventuele problematiek op onderwijskundig, psychisch, en medisch gebied
- zijn interesse en motivatie
- interesse en motivatie m.b.t. keuze studie handicaps en stoornissen
- vakkenpakket en interesses van de aankomende leerling
- beroepskeuze (voorkeur) bpv-/stage ervaring en waardering taal- en rekenvaardigheid, schoolvaardigheden, buitenschoolse ervaring die bijdraagt aan het slagen voor de gekozen beroepsopleiding
- behaalde resultaten/motivatie

Over afspraken in de regio over onder andere gebruik, inhoud van leerlingvolgsysteem/portfollio meldden de respondenten dat er in 46% van de gevallen geen afspraken zijn. Bij 38% van de respondenten worden er in beperkte mate

afspraken gemaakt. Slechts 15% geeft aan goed tot zeer goed overleg te voeren over de inhoud van het portfolio.

Management vmbo

De respondenten 'management vmbo' noemden dat voor het maken van een keuze, voor een vervolgopleiding in het mbo, de volgende informatie in het portfolio het meest belangrijk zijn:

- resultaten
- relevante informatie persoonlijke omstandigheden met betrekking tot onder andere school, medisch, gezin
- stages

Management mbo

De respondenten 'management mbo' gaven aan dat voor het maken van een keuze, voor een vervolgopleiding in het mbo, de volgende informatie in het portfolio het meest belangrijk is:

- persoonlijke zaken maar ook de competenties die behaald zijn
- uitgebreid NAW systeem capaciteit school/arbeidsverleden interesses/vrijwilligerswerk EVC
- motivatie, leer carrière, capaciteiten, leerstrategie
- Houding - Kennis - Gedrag - Motivatie - Interesses
- kwaliteit van de beroepskeuze eerder opgedane werkervaringen.

60% van de respondenten gaf aan dat er geen afspraken gemaakt zijn in de regio over het gebruik van een portfolio.

Zorg- en adviesteam mbo

De respondenten van het zorg- en adviesteam mbo gaven aan het gebruik van een portfolio uiterst nuttig te vinden vooral waar het gaat om gegevens als:

- niet (persé) schoolgebonden competenties andere informatie over de leerling: welke zorgaandacht er is geweest/nodig is/blijft
- motivatie en capaciteiten
- POP en PAP
- wat je gemaakt hebt en wat je kent
- dat er alles in zit wat je gedaan hebt en dat je weet wat je allemaal al geleerd hebt
- het portfolio is binnen de zorg net ingevoerd ik kan er nog weinig over zeggen

6.3 Programmatische aansluiting

Bij het onderwerp programmatische aansluiting is vooral gevraagd naar de afstemming van de leerinhouden én naar de wijze van aanbieden van de leerstof in technische zin, bijvoorbeeld volgorde van handelingen en beroepsspecifieke vaardigheden. De vraag die centraal stond was: "Zijn hierover afspraken gemaakt tussen beide vormen van onderwijs?"

onderwerp	begeleiders primair proces vmbo				begeleiders primair proces mbo				management vmbo				management mbo				zorgteam mbo			
	--	-	+	++	--	-	+	++	--	-	+	++	--	-	+	++	--	-	+	++
afstemming leerinhouden	50		50		17	57	26	0	12	62	25	0	12	62	25	0	17	33	33	17
afstemming werkwijzen (beroepsspecifieke vaardigheden)		100			13	70	17	0	0	88	12	0	0	88	12	0	17	67	0	17

6.4 Pedagogisch-didactische aansluiting

Bij de pedagogische en didactische aansluiting is gevraagd naar aspecten als 'is er aandacht voor persoonlijke verschillen tussen de leerlingen?' en 'worden er ook individuele maatwerktrajecten aangeboden?'. Vervolgens zijn er vragen gesteld over de overdracht van leerlingen van de ene naar de andere onderwijsinstellingen: worden gegevens toegelicht en besproken en is er een speciaal overleg over leerlingen met een zorgdossier?

Ook is de vraag gesteld of er gewerkt wordt volgens een duidelijk onderwijsconcept. En of er op het vmbo sprake is van integratie avo en beroepsgerichte vakken, van binnen- en buitenschools leren.

onderwerp	begeleiders primair proces vmbo				begeleiders primair proces mbo				management vmbo				management mbo				zorgteam mbo			
	--	-	+	++	--	-	+	++	--	-	+	++	-	-	+	++	--	-	+	++
Aandacht voor persoonlijke verschillen			50	50	0	9	65	26	0	0	75	25	0	0	75	25	0	17	50	33
Aanbieden individuele maattrajecten			50	50	9	26	61	4	0	50	25	25	0	50	25	25	17	33	33	17
Gegevens ll. vmbo worden mondeling toegelicht op mbo			100						12	38	38	12					33	17	17	33
Er is hiervoor een speciaal overleg.			100						0	25	62	12					17	33	17	33

Begeleiders primair proces vmbo

Op de vraag om met kernwoorden aan te geven welk onderwijsconcept wordt gehanteerd, gaven de begeleiders primair proces van het vmbo de volgende antwoorden:

- onderwijs op maat voor leerlingen zover mogelijk
- leerling centraal
- eruit halen wat erin zit
- iedereen moet een goede plek vinden

Begeleiders primair proces mbo

De begeleiders primair proces van het mbo gaven met kernwoorden het onderwijsconcept als volgt aan:

- competentiegericht
- leerling en leervraag gestuurd onderwijs
- PGO en BGL
- Leids Didactisch Model
- traditioneel

In het kader van de pedagogische en didactische begeleiding gaven de respondenten aan dat bij 91% van de aanmeldingen er een intake/toelatingsgesprek plaatsvindt. Van deze 91% zegt 26% dat de opleiding ook een toelatingstoets hanteert.

De studieresultaten worden bij alle ROC's regelmatig met de deelnemer besproken.

Managers vmbo

Op de vraag om met kernwoorden aan te geven welk onderwijsconcept wordt gehanteerd, gaven de managers van het vmbo het antwoord een scenario 2 school te zijn, zonder daarbij een duidelijk onderwijsconcept te hanteren. Er is ook nog geen sprake van integratie van beroepsgerichte vakken en algemeen vormende vakken. Zo is er ook (nog) geen sprake van afstemming tussen binnen- en buitenschools leren. Zij geven aan:

- aandacht te schenken aan persoonlijke verschillen tussen leerlingen
- gelegenheid te geven voor individuele maatwerktrajecten
- leerling-gegevens worden specifieke gevallen bij de overdracht vmbo-mbo besproken
- voor leerlingen met een zorgdossier is er niet altijd sprake van een speciaal overleg

Managers mbo

Op de vraag om met kernwoorden aan te geven welk onderwijsconcept wordt gehanteerd, gaven de managers van het mbo de volgende antwoorden:

- kwaliteit, competentiegericht, sfeer, individu centraal
- beroepstaak gestuurd leren
- gestructureerd, duidelijk praktijkgericht, waarden en normen, ondernemend, beroepspraktijk is leidend
- competentie ontwikkelend onderwijs Leids Didactisch Model, waarbij leerlingen zelf op een verantwoorde manier keuzes leren te maken in processen (leer-, werk- en sociale processen)
- concept NCvB Opleidingshuis
- Cgl, praktijkgestuurd, theorie ondersteunend, werken met pop en portfolio
- momenteel PGO, zitten nu in transitie naar leerlijnenmodel in het kader van competentiegericht leren

Bij de aansluiting vmbo mbo worden de leerlingen besproken:

	--	-	+	++
percentages	12	38	38	12

De leerlingen met een zorgdossier worden besproken in een speciaal overleg

	--	-	+	++
percentages	0	25	62	12

Zorg- en adviesteam vmbo

Geen antwoorden.

Zorg- en adviesteam mbo

Op de vraag om met kernwoorden aan te geven welk onderwijsconcept wordt gehanteerd, gaven het zorg- en adviesteam mbo de volgende antwoorden:

- PGO
- praktijkgericht, integrale opdrachten, zelfverantwoordelijke student
- leerloopbaanbegeleiding, betekenisvol leren
- competentie onderwijs ingevoerd vanaf sept. 2006 in niveau 1 en 2 in de zorg, nog niet in niveau 3/4

Na aanmelding op het mbo heeft de leerling in alle gevallen een intake/plaatsingsgesprek op het mbo. Er is ook een vaste procedure voor aanmelding en plaatsing. Op basis van intakegesprek en leervermogen wordt een leerling geplaatst in een opleiding van het mbo. De meeste ROC's kennen overigens eveneens een toelatingstoets of intreedtoets.

Soms worden leerlingen op een hoger niveau geplaatst dan de Doorstroomregeling vermeldt. Redenen die hiervoor worden genoemd zijn dat de opleiding vol is óf dat de opleiding beter aansluit bij de interesse van de leerling.

Redenen dat een leerling soms op een lager niveau wordt geplaatst dan de Doorstroomregeling vermeldt, zijn de interesse van de leerling en de studiehouding.

Vragen over de aanmelding- en plaatsingsprocedures gaven het volgende overzicht:

onderwerp	managers vmbo				managers mbo				zorg-/adviesteam mbo			
	--	-	+	++	--	-	+	++	--	-	+	++
vaste procedures aanmelding en plaatsing	0	0	100	0	0	0	38	62	33	0	67	0
mogelijkheid tot flexibele doorstroming	100	0	0	0	0	50	38	12				

6.5 Nazorg vmbo

Bij het onderwerp nazorg zijn aan de respondenten de vragen gesteld of er in ieder geval sprake is van terugkoppeling vanuit het mbo naar het vmbo, of leerlingen door het vmbo minimaal een jaar lang worden gevolgd en of het mbo aan het vmbo meldt dat er leerlingen voortijdig de opleiding in het mbo verlaten.

onderwerp	begeleiders primair proces vmbo				begeleiders primair proces mbo				management vmbo				management mbo				zorgteam mbo			
	--	-	+	++	--	-	+	++	-	-	+	++	-	-	+	++	--	-	+	++
bij plaatsing terugkoppeling van mbo naar vmbo	50		50		30	30	35	5	0	38	62	0	0	38	62	0	33	0	67	0
vmbo leerling wordt gevolgd het 1e jaar na overstap naar mbo	50	50			26	65	9	0	0	62	38	0	0	62	38	0	33	17	33	17
bij uitval is er sprake van terugkoppeling	50	50			17	65	17	0	0	62	38	0	0	62	38	0	33	33	33	0

6.6 Communicatie

Bij het onderwerp communicatie ging het erom te achterhalen of er regelmatig contact is tussen de begeleiders van de primaire processen en de leden van de zorg- en adviesteams van vmbo en mbo. Er is gevraagd naar de frequentie van deze contacten en naar onderwerpen van gesprek.

vragen	antwoorden respondenten	begeleiders vmbo in %	begeleiders mbo in %	manage- ment vmbo in %	manage- ment mbo in %	zorgteam mbo in %
Het personeel van het vmbo en mbo hebben contact	ja	50	35	19	50	67
	nee	50	65	81	50	33
De frequentie van dit contact is	vaker dan 1x per maand		0	25	25	25
	1-3 maandelijks		25	0	0	0
	2x per jaar	100	38	50	50	25
	jaarlijks		38	25	25	50
onderwerpen van gesprek zijn	stages		13	0	0	50
	pedagogisch-didactische aanpak		38	25	25	25
	examens		0	0	0	0
	leerlingvolgsysteem/portfolio		0	0	0	25
	programmatische afstemming	100	13	50	50	0
	anders, nl begeleiding en zorg		38	25	25	0
De frequentie van overleg zorgteam/ adviesteam vmbo mbo	vaker dan 1x per maand			25	33	
	1-3 maandelijks			75	67	
	2x per jaar			0	0	
	jaarlijks			0	0	

6.7 Evaluatievragen over begeleiding en aansluiting

Aan de leerlingen/deelnemers is gevraagd of er gemeten wordt hoe tevreden zij zijn over de geboden begeleiding.

De volgende vraag richtte zich op het gegeven of het vmbo een goede voorbereiding is op het mbo en of de respondenten vinden dat beide onderwijsinstellingen goed op elkaar aansluiten.

vragen	antwoorden respondenten	begeleiders vmbo in %	begeleiders mbo in %	management vmbo in %	management mbo in %	zorgteam mbo in %
tevredenheid van de leerling/ deelnemers over het geboden begeleiding/ advies wordt gemeten	vaker dan 1x per maand		36		50	50
	1-3 maandelijks		57		38	50
	nooit		9		12	0

onderwerp	begeleiders primair proces vmbo in %				begeleiders primair proces mbo in %				management vmbo in %				management mbo in %				zorgadvies team mbo in %			
	-	-	+	++	-	-	+	++	-	-	+	++	-	-	+	++	--	-	+	++
Het vmbo is een goede voorbereiding op het mbo			50	50	0	39	52	9	0	12	75	12	0	12	75	12	17	33	17	33
Het mbo sluit goed aan op het vmbo		50	50		4	39	48	9	0	38	62	0	0	38	62	0	17	83	0	0

6.8 Evaluatievragen: wie en wat het meest doorslaggevend en bepalend is geweest voor de keuze; geef tips

Aan alle doelgroepen zijn de volgende vragen voorgelegd:

1. WIE is het meest belangrijk geweest voor het maken van jouw/de keuze voor een vervolgopleiding in het mbo?
2. WAT is het meest belangrijk geweest voor het maken van jouw/de keuze voor een vervolgopleiding in het mbo?
3. Welke TIPS wil je aan je school/onderwijsinstelling geven wat die zou moeten doen om leerlingen op het vmbo een goede keuze te laten maken

Leerlingen vmbo

Op de vraag WIE is het meest belangrijk geweest voor het maken van jouw keuze voor een vervolg opleiding in het mbo antwoordden de leerlingen:

- ik zelf
- mijn ouders
- mijn mentor
- de decaan.

Op de vraag WAT is het meest belangrijk geweest voor het maken van jouw keuze voor een vervol opleiding in het mbo antwoordden de leerlingen:

- dat ik het kan en dat ik geen problemen krijg
- dat ik het een leuke opleiding zal vinden en plezier heb in wat ik doe
- een goede uitleg over de opleiding: ze moeten op (bijna) alle vragen wel een antwoord kunnen geven, vind ik ze moeten je ook goed kunnen voorbereiden
- dat ik de goede keuze maak
- dat ik voldoende informatie heb
- bereikbaarheid en locatie, sommige scholen liggen afgelegen
- dat ik er goed geholpen word als ik het nodig heb
- dat ik later een goede baan kan krijgen.

TIPS aan je vmbo-school, hierbij gaven de leerlingen de volgende suggesties mee:

- goed begeleiden en veel informatie geven
- laat ze eens een video zien en ga eens ergens een kijkje nemen bij verschillende bedrijven
- laat kinderen van 1^e jaar mbo-leerlingen naar de school komen en hun het verhaal doen of ze er tevreden mee zijn enzovoort en tips geven
- laten zien wat voor opleidingen er allemaal zijn en wat je allemaal met je niveau kan doen dat je ook nog kan doorstromen en dat ze dan ook nog de motivatie geven om door te gaan. En niet zeggen je kunt het niet of beter niet doen. Leg ze beter uit wat beter is voor hen
- goed advies geven en goed laten zien wat je opties zijn. Een beroepentest laten doen kan maar dat hoeft ook niet altijd te betekenen dat je dat echt wilt
- meer informatie meer stages en individuele dagen voor de leerlingen
- excursies organiseren naar meerdere scholen in het gebied, zodat jij je keuze makkelijker maakt
- elke leerling een uitgebreide uitleg te geven met welke keuze die wil gaan maken en niet heel snel maar uitleggen en dat niemand het snapt en als nog moet gaan vragen aan andere docenten terwijl je bij je eigen docent wat meer kan zeggen en prettiger voelt

Deelnemers mbo

WIE is het meest belangrijk geweest bij jouw keuze voor de vervolopleiding in het mbo, werd beantwoord met:

- ikzelf
- mijn ouders
- mentor
- decaan
- mijn vrienden
- de mensen op de open dag

WAT is het meest belangrijk geweest, daarop antwoordden de deelnemers:

- mijn motieven/interesse
- de testen
- de opendag en meeloopdagen
- stage
- de voorlichting
- de testen die ik heb gemaakt op school
- dat ik het wel aan kon allemaal de opleiding
- een opleiding doen die het meest bij mij zou passen
- de toekomst, zonder diploma heb je geen toekomst. Daarom is dit het belangrijkste.
- sectorwerkstuk
- het werk lijkt me leuk
- mijn hobby
- of ik praktijk had of alleen theorie
- een boekje met opleidingen erin
- scholen waar ze mbo-opleidingen geven
- het is dichtbij
- omdat ik altijd goede cijfers haalde voor vakken in de technieksector, daarom heb ik voor deze opleiding gekozen
- op een programma wat ik van school had gekregen op de computer
- geen boeken
- ik ben nog leerplichtig.

TIPS aan je vmbo-school:

- meer praktijk
- relevante informatie geven
- meer laten zien van wat het inhoudt
- Geef ze veel informatie en kennis over de verschillende vakken, zowel binnen de sector techniek als de overige
- meer informatieavonden houden
- test laten doen en daarna samen met je ouders bij de decaan komen en het over de uitslag hebben
- laten zien hoe een normale dag op een ROC-school eruit ziet
- bedrijvenbezoek
- meer voorlichtingen
- ze moeten een dag organiseren met het mbo samen, waarbij de vmbo-leerlingen van het 4de jaar een dagje mee kunnen lopen met alle opleidingen die ze interessant vinden. Zo wordt het voor henzelf ook gelijk een stuk duidelijker wat ze nu eigenlijk later willen.
- langere stage en naar de vervolgopleiding toe gaan om te kijken
- meer zelfstandig te laten werken
- iemand uitnodigen die in de branche zelf zit
- meer vertellen over de mogelijkheden
- open dagen
- wat meer naar hun hobby's te kijken
- veel zoeken, en goed kijken naar de interesses van de leerlingen, want als de interesse er niet is, zal het niet goed gaan op school
- niet dwingen om in het 2de jaar al een vervolgopleiding te kiezen
- laat ze een week/dag meedraaien op het mbo
- laat ze weten wat voor vakken je precies krijgt
- excursies maken

- meer stage lopen in verschillende instellingen en bedrijven
- laat leraren van een mbo op school komen voor een uitgebreide uitleg en presentatie over hun school. maar dan ook wat een les inhoudt en wat je er later mee kan doen.
- beroepentest
- geen valse hoop geven
- meer aandacht aan hun leerlingen schenken, hun gewoon goed helpen de juiste keuze te maken die bij ze past.
- ga doen wat je zelf leuk vindt!

Begeleiders primair proces vmbo

WIE het meest belangrijk is voor de keuze werd beantwoord met:

- leerling met ouders/verzorgers
- stagebieder
- mentor

WAT het meest belangrijk is:

- gedegen objectieve en gerichte voorlichting
- interesse
- beroepsperspectief
- mogelijkheden (intellectueel, lichamelijk, vaardigheden)

En de TIPS waren:

- meerdere stagemogelijkheden in verschillende bedrijven
- betere samenwerking met mbo
- meedraaien in een echte lessituatie op het mbo, geen open dag of speciale kijkdag

Begeleiders primair proces mbo

WIE is het meest belangrijk werd door de begeleiders van het primaire proces op het mbo beantwoord met de:

- leerling zelf
- studieloopbaanbegeleider/decaan
- intaker
- docentenvergadering (in bijzondere gevallen)
- begeleider leerjaar 1 op het mbo

Bovendien maakten zij de opmerking: Er zou een intake assesment moeten plaatsvinden om nog beter te plaatsen!

WAT het meest belangrijk is werd beantwoord met:

- naast het behalen van het diploma vmbo: hoe is de houding van de student?
- portfolio
- goede voorlichting en eerlijkheid over tekortkomingen
- juiste informatie
- goede communicatie met mentor van vmbo
- een goed leerlingvolgsysteem/portfolio op vmbo waarin mbo (studieloopbaanbegeleider/mentor) inzage kan hebben.
- intake en overdracht
- motivatie, inzet, werkhouding van de leerling en een goede intake
- passend niveau + inhoud vooropleiding
- competentiegericht onderwijs pas in het tweede jaar aanbieden
- niveau vmbo en motivatietoets zijn niet zaligmakend
- beroepskeuze, motivatie voor een opleiding: weet de deelnemer wat hij wil?

- begeleidingsbehoefte van een deelnemer (kijken naar hoe begeleiding te bieden en of het didactische model geschikt is)
- goede informatie over en naar leerling

De TIPS van deze respondenten waren:

- goed overleg met het vmbo en een gezamenlijk traject maken
- het eventuele portfolio op waarde waarderen
- diagnosticeren uitbreiden
- binnen ROC heldere afspraken maken
- goed leerlingvolgsysteem/portfolio opzetten samen met vmbo. Dit gebruiken als overdracht bij plaatsing van leerling. Dit systeem verder gebruiken tijdens studie mbo.
- intake en overdrachtformulier en het daarbij behorende gesprek
- doorlopende leerlijnen derde en vierde klas vmbo doortrekken naar mbo. Steeds koppelingen maken en afstemmen vmbo-mbo
- na open dag belangstellende leerlingen uitnodigen voor vervolgdag: kijken in de keuken, gesprekken met leerlingen uit de opleiding van het mbo
- instaptoetsen afnemen: uitgebreidere intake waarin vooral motivatie van belang is
- vraag gegevens aan de toeleverende school als nog niet van een portfolio gebruik wordt gemaakt
- de intake nog meer aanpassen aan de problemen van deze tijd
- goed vragen naar motivatie en begeleidingsbehoefte van een deelnemer (dit gebeurt al wel maar kan misschien uitgebreider). Deelnemers informeren over de vele mogelijkheden die er zijn zodat een deelnemer een goede keuze kan maken
- laten 'meelopen' voor een paar dagen.
- diagnostische periode
- intake op beroepskeuzemotivatie, taal en rekenen. Niet om een drempel op te werpen, maar om maatwerk te kunnen leveren, zodat de deelnemer een succesvol traject kan afleggen.
- beter samenwerken met vmbo-scholen die 'veel' leerlingen aanleveren
- uitgebreid intake-assesment
- Wij hebben een uitgebreid oriëntatieprogramma waarin de leerlingen een goed beeld krijgen van het beroep, de opleiding en van zichzelf. Ik ben van mening dat, als men optimaal gebruik maakt van deze informatie de leerling goed geplaatst kan worden. Mijn tip: optimaal gebruik maken van de oriëntatieperiode.

Management vmbo

WIE het meest belangrijk is werd beantwoord met 'de leerling zelf'.

WAT het meest belangrijk is werd beantwoord met 'het beroep'.

TIPS waren: laat de leerling meer buiten de school kijken en geef meer (snuffel)stages.

Management mbo

WIE is het meest belangrijk werd beantwoord met:

- leerling zelf!
- decaan en docent
- mentor/zorgcoördinator vmbo
- intaker/assessor van het mbo
- de decaan/mentor van het vmbo

WAT is het meest belangrijk:

- informatie vanuit het vmbo
- motivatie, juist beroepsbeeld, weten wat voor vakken er gegeven worden, sfeer van de school
- belangstelling, globale capaciteiten
- goed zicht (portfolio) op de leerling
- goede communicatie bij de overdracht
- doorlopende leerlijn, op zoveel mogelijk punten doorlopend
- hoe de instrumenten portfolio andere informatie via decaan/begeleiders toeleverende scholen

TIPS waren:

- goede doorstroomdossiers, zorgdossiers, et cetera
- Iedere kandidaat krijgt een intakegesprek op 1 opleiding na. Dit moet ook!
- het ontwikkelen van een goed en op maat gemaakt startassessments
- decanen van toeleverende scholen constant op de hoogte houden van de veranderingen in het mbo en laten kennismaken
- meeloopdagen organiseren
- meer aansluiting creëren tussen mbo-vmbo
- de deelnemer zo snel mogelijk in de praktijk plaatsen. Laten ervaren wat dit specifieke beroep inhoudt.
- eerste schoolperiode (bijvoorbeeld vijf tot tien weken) alleen gebruiken om traject voor leerlingen vast te stellen op basis van voorkeur en ontwikkelingsmogelijkheden, daarna pas plaatsing in een voor ieder passend traject met afgestemde begeleiding

Extra opmerkingen van de respondenten:

- ik heb gemerkt in mijn branche (bakkerijonderwijs) dat het erg moeilijk is, toeleverende vmbo scholen aan tafel te krijgen. Met 20% van de toelevende vmbo-scholen is redelijk tot goed contact.
- natuurlijk is er contact met het vmbo, maar niet met het personeel. Wel met de decanen en het management.

Tip: onderzoek in vmbo met betrekking tot opleiden in richting AV (artistieke vorming) (licht, geluid, beeld). Ook andere 'creatieve' opleidingen in mbo hebben geen goede vooropleidingen vmbo.

Zorg- en adviesteam vmbo

Geen antwoorden.

Zorg- en adviesteam mbo

WIE is het meest belangrijk geweest werd door leden van het zorg- en adviesteam beantwoord met:

- leerling zelf
- intaker
- studieloopbaan begeleider
- de vdl-testen
- coördinator
- mentor van een deelnemer in het vmbo, samen met een portfolio

WAT is het meest belangrijk:

- goede informatie en communicatie
- STB, studie taak belasting
- een uitgebreide intake en test (intreedtoets)
- antecedenten

TIPS waren:

- neem altijd contact op met het vmbo over leerlingen uit kaderberoepsopleiding of lager en in ieder geval over alle zorgleerlingen.
- goede en eerlijke informatie aandragen, op basis daarvan een gefundeerd advies geven aan mbo
- gewoon kijken of ze goed zijn voor die school
- meer informatie en betere organisatie
- nog meer uitbreiding van de intake, intreedtoets

Bijlage 1 Onderwijsinstellingen die meewerkten aan de enquête

Bevraagd zijn de volgende geledingen van een school:

- leerlingen/deelnemers en/of
- begeleiders primair proces en/of
- leden van het zorg- adviesteam en/of
- management

Aan het onderzoek hebben deelgenomen

Albeda College	Rotterdam en omstreken
Calvijn College	Krabbendijke
Comenius College	Capelle a/d IJssel
De Rooi Pannen	Tilburg
Deltion College	Zwolle
Gemini College	Ridderkerk
HMC Rotterdam	Rotterdam
Koning Willem 1 College	Den Bosch
Martinus College	Grootebroek
Melanchton	Rotterdam
Mondriaan onderwijsgroep	Den Haag
ROC Midden Brabant	Tilburg
Oostvaarders College	Almere
Petrus Canisius College	Alkmaar
ROC de Leijgraaf	Veghel
ROC Eindhoven	Eindhoven
ROC Midden Brabant	Tilburg
ROC Nijmegen	Nijmegen
ROC Ter AA	Helmond
ROC van Twente	Enschede
ROC Zadkine	Rotterdam e.o.
ROC Zeeland	Vlissingen
Wellantcollege	Oegstgeest
Zeldenrust Steeland College	Terneuzen

Bijlage 2 Vragen van de enquête

Begeleiders primair proces mbo

2	Begeleiders primair proces mbo				
2.1	Ik heb de volgende functie: <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Docent Mentor Stagebegeleider			
2.2	Ik geef les in de vakken: <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Beroepsgericht Algemene vakken			
2.3	Ik geef onderwijs in de sector(en): <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Economie en Handel Groen Techniek Zorg en Welzijn Educatie			
2.4	Ik geef onderwijs aan het/de niveau(s): <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Niveau 1 Niveau 2 Niveau 3 Niveau 4			
2.5	Ik geef onderwijs aan de leerroute(s): <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	BOL BBL			
3.	Algemene informatie				
3.1	Ik ben op de hoogte van de ontwikkelingen binnen het vmbo. <i>Bijvoorbeeld: programma's, nieuwe onderwijsconcepten, verbindend leren</i>	--	-	+	++
3.2	Ik ben op de hoogte van de ontwikkelingen in het mbo. <i>Bijvoorbeeld: competentiegerichte kwalificatiestructuur</i>	--	-	+	++
3.3	Ik heb een beeld van de type leerlingen in de verschillende opleidingen in het vmbo Assistentopleiding Leerwerktraject Basisberoepsgericht (BB) Kaderberoepsgericht (KB) Gemengd (GL) Theoretisch (TL)	--	-	+	++
		--	-	+	++
		--	-	+	++
		--	-	+	++
		--	-	+	++
3.4	Ik ben op de hoogte van de Doorstroomregeling. (Gele Katern) <i>Bijvoorbeeld: Eisen bij doorstroom bij niet- verwante opleidingen</i>	--	-	+	++
3.5	Ik ben op de hoogte van het onderwijsaanbod in mijn regio.	--	-	+	++
4.	Oriëntatie op loopbaan en beroep vmbo				

4.1	<i>Als mbo zijn we betrokken bij de oriëntatie op loopbaan en beroep in het vmbo.</i>	Ja Nee (→ 4.6)
4.2	<i>Ja → Wij zijn betrokken bij de volgende informatiebronnen voor oriëntatie op loopbaan en beroep in het vmbo: Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Geen Folders Informatie via internet Beroepenvoorlichting Beroepskeuzetests Gastdocent zijn Voorlichting op vmbo Beroepenmarkt Excursies Open dagen
4.3	<i>Deze informatiebronnen geven de leerlingen in het vmbo een voldoende perspectief om een keuze te maken voor een vervolgopleiding in het mbo</i>	Ja Nee
4.4	<i>Ja → Wij zijn betrokken bij de volgende activiteiten om de praktijk buiten de school te leren kennen: Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Geen Snuffelstage Stage in één bedrijf Stage in meerdere bedrijven Een dag meelopen in het mbo Projectdagen
4.5	<i>Deze activiteiten geven de leerlingen in het vmbo een voldoende perspectief om een keuze te maken voor een vervolgopleiding in het mbo.</i>	Ja Nee (→ 4.12)
4.6	<i>Buiten onze onderwijsinstelling zijn er specifieke activiteiten i.s.m. het vmbo voor de begeleiders in het primaire proces m.b.t. advisering bij studie- en beroepskeuze. Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Docentenstages Dag meedraaien op het vmbo
5. Leerlingvolgsysteem/Portfolio		
5.1	Leerlingen op onze school maken gebruik van een leerlingvolgsysteem/portfolio.	Ja Nee (→ 6)
5.2	<i>Ja → In het leerlingvolgsysteem/portfolio worden de volgende persoonlijke gegevens bijgehouden: Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Capaciteit (cijfers/eindlijst/ diploma) Interesse leerling Persoonskenmerken (zorgleerling, motivatie etc.
5.3	<i>Ja → Er zijn afspraken met mbo-instellingen in de regio over o.a over gebruik, inhoud van leerlingvolgsysteem/portfolio</i>	-- - + ++
5.4	<i>Ja → Welke zaken in het portfolio vindt u het meest waardevol bij het juist plaatsen van een leerling in het mbo? Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Capaciteit (cijfers/eindlijst/ diploma) Interesse leerling Persoonskenmerken
5.5	<i>Ja → Door het leerlingvolgsysteem/portfolio kunnen leerlingen vrijstellingen of versnelling in het mbo krijgen.</i>	Ja Nee
5.6	<i>Ja → Ons leerlingvolgsysteem/portfolio wordt ook in het vmbo gebruikt.</i>	Ja Nee

6.	Programmatische aansluiting				
6.1	In onze onderwijsinstelling is er sprake van afstemming van leerinhouden vmbo-mbo.	--	-	+	++
6.2	In onze onderwijsinstelling is er sprake van afstemming werkwijzen (beroepsspecifieke vaardigheden) vmbo-mbo	--	-	+	++
7.	Pedagogisch-didactische aansluiting				
7.1	Er is aandacht voor persoonlijke verschillen tussen de leerlingen.	--	-	+	++
7.2	Op onze school worden er individuele maattrajecten aangeboden	--	-	+	++
7.3	Na aanmelding op het mbo heeft de leerling een intake/ plaatsingsgesprek op het mbo.	Ja Nee			
7.4	Onze school kent een toelatingstoets.	Ja Nee			
7.5	De studieresultaten worden regelmatig met de leerlingen besproken.	Ja Nee			
8.	Nazorg MBO				
8.1	Bij plaatsing van de leerling op het mbo vindt er een terugkoppeling plaats naar het vmbo	--	-	+	++
8.2	<i>Er is terugkoppeling van het mbo naar het vmbo als er sprake is van uitval van leerlingen in het mbo.</i>	--	-	+	++
9.	Communicatie				
9.1	De begeleiders op de werkvloer van het vmbo en mbo hebben contact.	Ja Nee (→ 10.			
9.2	Ja → De frequentie van dit contact is:	Vaker dan 1x per maand 1-3 maandelijks 2 keer per jaar Jaarlijks			
9.3	Ja → Bij dit contact zijn de onderwerpen van gesprek:	Programmatische afstemming Stages Pedagogisch-didactische aanpak Examens Leerlingvolgsysteem/portfolio			
10.	Evaluatie				
10.1	De school meet regelmatig de tevredenheid van leerling over de geboden begeleiding/advies.	--	-	+	++
10.2	Het vmbo is een goede voorbereiding op het mbo.	--	-	+	++
10.3	Het mbo sluit aan op het vmbo.	--	-	+	++

10.4	Wie zijn belangrijke personen voor het kunnen plaatsen van de leerling in een vervolgopleiding van het mbo? <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	De leerling zelf Familie Vrienden Docenten vmbo Decaan vmbo Mentor vmbo
10.5	Wat zijn belangrijke factoren voor het kunnen plaatsen van een leerling in een vervolgopleiding van het mbo? <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Toekomstperspectief Reisafstand Kosten Bekenden op dezelfde school Decaan vmbo

Begeleiders primair proces vmbo

2.	Begeleider primair proces vmbo	
2.1	Ik heb de volgende functie: <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Docent Mentor Stagebegeleider
2.2	Ik geef onderwijs in de: <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Beroepsgerichte vakken Algemene vakken
2.3	Op school werk ik binnen de volgende sector(en): <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i> <u>Toelichting</u> <i>Experimentele programma's: sport en dienstverlening, ICT-route, intersectoraal, techniek breed, technologie in de GL</i>	Economie (→ 2.4) Groen (→ 2.5) Techniek (→ 2.6) Zorg en Welzijn (→ 2.7) Experimentele programma's (→ 2.8)
2.4	Sector Economie <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Administratie (→ 2.9) Consumptief (→ 2.9) Consumptief breed (→ 2.9) Handel en administratie (→ 2.9) Handel en verkoop (→ 2.9) Mode en commercie (→ 2.9)
2.5	Sector Groen <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Landbouw breed (→ 2.9) Landbouw en natuurlijke leefomgeving (→ 2.9) LNO bloemschikken en binden (→ 2.9) LNO dierhouderij en -verzorging/productiedieren (→ 2.9) LNO groene ruimte (→ 2.9) LNO plantenteelt (→ 2.9)
2.6	Sector Techniek <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Bouw-breed (→ 2.9) Bouwtechniek (→ 2.9) Elektrotechniek (→ 2.9) Grafische techniek (→ 2.9) Instalektro (→ 2.9) Installatietechniek (→ 2.9) Metaaltechniek (→ 2.9)

		Metalektro (→ 2.9) Transport en logistiek (→ 2.9) Voertuigtechniek (→ 2.9)
2.7	Sector Zorg en Welzijn <i>Meerdere antwoorden mogelijk</i>	Uiterlijke verzorging (→ 2.9) Verzorging (→ 2.9) Zorg en welzijn breed (→ 2.9)
2.8	Experimentele programma's <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	ICT-route (→ 2.9) Intersectoraal (→ 2.9) Sport en Dienstverlening (→ 2.9) Techniek Breed (→ 2.9) Technologie in de GL (→ 2.9)
2.9	Ik geef les in de leerroute(s): <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Assistentopleiding/niveau 1 Leerwerktraject Basisberoepsgericht (BB) Kaderberoepsgericht (KB) Gemengd (GL) Theoretisch (TL) Theoretisch met beroepsgerichte vak (TL+)
3 Algemene informatie		
3.1	Ik ben op de hoogte van de ontwikkelingen binnen het vmbo. <i>Bijvoorbeeld: examenprogramma's, nieuwe onderwijsconcepten, duaal leren</i>	-- - + ++
3.2	Ik ben op de hoogte van de ontwikkelingen in het mbo. <i>Bijvoorbeeld: kwalificatiestructuur, onderwijsconcepten (competenties, PGO)</i>	-- - + ++
3.3	Ik heb een beeld van de eisen die gesteld worden aan de opleidingen mbo.	-- - + ++
	Niveau 1	-- - + ++
	Niveau 2	-- - + ++
	Niveau 3	-- - + ++
	Niveau 4	-- - + ++
	BOL BBL	-- - + ++
3.4	Ik ben op de hoogte van de Doorstroomregeling (Gele Katern). <i>Bijvoorbeeld: Eisen bij doorstroom bij niet- verwante opleidingen.</i>	-- - + ++
3.5	Ik ben op de hoogte van het onderwijsaanbod in mijn regio.	-- - + ++
4. OVERGANG LEERJAAR 2 VMBO naar LEERJAAR 3 VMBO		
Onderbouw vmbo		
4.1	<i>In de onderbouw van het vmbo wordt aandacht bested aan voorlichting op de sectoren. Bijvoorbeeld: beroeporiëntatie, Praktische Sector Oriëntatie (PSO)</i>	Ja Nee (→ 4.8)

4.2	Ja → Deze voorlichting is gericht op de volgende sector(en): <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i> <u>Toelichting</u> <i>Experimentele programma's: sport en dienstverlening, ICT-route, intersectoraal, techniek breed, technologie in de GL</i>	Economie Groen Techniek Zorg & welzijn Experimentele programma's
4.3	Ja → De voorlichting was in klas 1 wekelijks één of meerdere lesuren.	Ja Nee
4.4	Ja → De voorlichting was in klas 2 wekelijks één of meerdere lesuren.	Ja Nee
4.5	Ja → De volgende activiteit(en) m.b.t. deze voorlichting wordt/worden uitgevoerd: <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Praktische Sector Oriëntatie (PSO) Meelopen in één bedrijf Meelopen in verschillende bedrijven Beroepskeuzetesten
4.6	Ja → Deze voorlichting wordt verzorgd door: <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Docenten beroepsgericht van de bovenbouw Mentor onderbouw Beroepskeuzebureau Iemand uit het bedrijf
4.7	Aan het eind van de onderbouw beschikt de leerling over voldoende informatie om een duidelijke keuze te maken.	Ja Nee (→ 5)
4.8	Van welke voorlichting wordt het meeste geleerd.	Praktische Sector Oriëntatie (PSO) Meelopen in één bedrijf Meelopen in verschillende bedrijven Beroepskeuzetesten
5 OVERGANG LEERJAAR 4 VMBO naar LEERJAAR 1 MBO		
5.1	Informatie over de vervolgopleiding in het mbo en het beroep wordt verzorgd door: <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Docenten beroepsgericht van de bovenbouw Mentor onderbouw Beroepskeuzebureau Iemand uit het bedrijf
5.2	Bij oriëntatie op studie en beroepskeuze maken wij gebruik van de volgende informatiebronnen <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Folders Internet Beroepenvoorlichting Beroepskeuzetesten Gastdocenten Voorlichting op het mbo Beroepenmarkt Open dagen

5.3	Welke informatiebronnen helpen de leerling het beste om aan het eind van het vmbo een gefundeerde keuze te maken?	<p>Folders</p> <p>Internet</p> <p>Beroepenvoorlichting</p> <p>Beroepskeuzetesten</p> <p>Gastdocenten</p> <p>Voorlichting op het mbo</p> <p>Beroepenmarkt</p> <p>Open dagen</p>
5.4	Om de praktijk buiten de school te leren kennen, worden de volgende activiteiten georganiseerd.	<p>Snuffelstage</p> <p>Stage in één bedrijf</p> <p>Stage in meerdere bedrijven</p> <p>Een dag meelopen in het mbo</p> <p>Projectdagen</p>
5.5	Welke activiteiten helpen de leerling het beste om aan het eind van het vmbo een gefundeerde keuze te maken?	<p>Snuffelstage</p> <p>Stage in één bedrijf</p> <p>Stage in meerdere bedrijven</p> <p>Een dag meelopen in het mbo</p> <p>Projectdagen</p>
5.6	Buiten onze onderwijsinstelling zijn er specifieke activiteiten i.s.m. mbo voor de begeleiders in het primaire proces m.b.t. advisering bij studie- en beroepskeuze. <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	<p>Geen</p> <p>Docentenstages</p> <p>Dag meedraaien in mbo</p>
5.7	Als de leerling nog geen keuze heeft kunnen maken of twijfelt aan het eind van het vmbo, dan krijgt hij extra ondersteuning.	<p>Ja</p> <p>Nee</p>
5.8	In het advies naar het mbo, wordt gebruik gemaakt van de volgende informatie: <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	<p>Kennis</p> <p>Gesprek leerlingen</p> <p>Gesprek ouders</p> <p>Stageresultaten</p> <p>Houding</p> <p>Affiniteit</p> <p>Algemene vaardigheden</p> <p>Beroepsgerichte vaardigheden</p>
6		
Leerlingvolgsysteem /Portfolio		
6.1	Leerlingen op onze school maken gebruik van een leerlingvolgsysteem/portfolio.	<p>Ja</p> <p>Nee (→ 7)</p>
6.2	Ja → Onze school heeft een geautomatiseerd leerlingvolgsysteem/portfolio	<p>Ja</p> <p>Nee</p>
6.3	Ja → In het leerlingvolgsysteem/portfolio worden de volgende persoonlijke gegevens bijgehouden: <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	<p>Capaciteit (cijfers/eindlijst/diploma)</p> <p>Interesse leerling</p> <p>Persoonskenmerken (zorgleerling, motivatie etc.</p>

6.4	Ja → Er zijn afspraken met mbo-instellingen in de regio over o.a over gebruik, inhoud van leerlingvolgsysteem/portfolio	--	-	+	++
7.	Programmatische aansluiting				
7.1	Op onze school is er sprake van afstemming van leerinhouden vmbo-mbo.	--	-	+	++
7.2	Op onze school is er sprake van afstemming werkwijzen (beroepsspecifieke vaardigheden) vmbo-mbo	--	-	+	++
7.3	Op basis van het leerlingvolgsysteem/portfolio kan een leerling versneld het mbo doorlopen	--	-	+	++
8.	Pedagogisch-didactische aansluiting				
8.1	Er is aandacht voor persoonlijke verschillen tussen de leerlingen.	--	-	+	++
8.2	Op onze school worden er individuele maattrajecten aangeboden.	--	-	+	++
8.3	Op onze school is er sprake van integratie van beroepsgerichte vakken en algemeen vormende vakken	--	-	+	++
8.4	Op onze school is er sprake van afstemming van binnen- en buitenschools leren	--	-	+	++
8.5	De studieresultaten worden regelmatig met de leerlingen besproken.	--	-	+	++
9.	Nazorg MBO				
9.1	Bij plaatsing van de leerling op het mbo vindt er een terugkoppeling plaats naar het vmbo	--	-	+	++
9.2	De school volgt de leerling gedurende het 1 ^e jaar van hun overstap naar het mbo. <small>Bijvoorbeeld: terugkomdagen, enquête</small>	--	-	+	++
9.3	Er is een terugkoppeling van het mbo naar het vmbo als er sprake is van uitval van de leerlingen in het mbo.	--	-	+	++
9.4	Als een leerling een opleiding kiest buiten de regio dan volgen wij ook deze leerling.	--	-	+	++

10. Communicatie					
10.1	De begeleiders van het primaire proces van het vmbo en mbo hebben contact.	Ja Nee (→ 11)			
10.2	Ja → De frequentie van dit contact is:	Vaker dan 1x per maand 1-3 maandelijks 2 keer op jaar jaarlijks			
10.3	Ja → Bij dit contact zijn de onderwerpen van gesprek:	Programmatische afstemming Stages Pedagogisch-didactische aanpak Examens Leerlingvolgsysteem/portfoli o			
11. Evaluatie					
11.1	De school meet regelmatig de tevredenheid van leerling over de geboden begeleiding/advies.	--	-	+	++
11.2	Het vmbo is een goede voorbereiding op het mbo.	--	-	+	++
11.3	Het mbo sluit aan op het vmbo.	--	-	+	++
11.4	<u>Wie</u> zijn belangrijke personen voor het maken van de keuze van de leerling voor een vervolgopleiding in het mbo? <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Ikzelf Familie Vrienden Docenten Decaan Mentor			
11.5	<u>Wat</u> zijn belangrijke factoren voor het maken van de keuze van de leerling voor een vervolgopleiding in het mbo? <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Toekomstperspectief Reisafstand Kosten Bekenden op dezelfde school Decaan			

Deelnemer 1^e of 2^e jaar mbo

2. Gegevens leerling	
2.1	Ik volg een opleiding in de sector: Economie en Handel Groen Techniek Zorg en Welzijn Educatie
2.2	Ik volg een opleiding op het volgende niveau: Niveau 1 Niveau 2 Niveau 3 Niveau 4
2.3	Ik volg de volgende leerroute: BOL BBL

2.4	Ik heb de volgende diploma('s) behaald op het vmbo: <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Geen (→ 3) Assistentopleiding (→ 2.5) Leerwerktraject (→ 2.5) Basisberoepsgericht (BB) (→ 2.5) Kaderberoepsgericht (KB) (→ 2.5) Gemengd (GL) (→ 2.5) Theoretisch (TL) (→ 2.5) Theoretisch met beroepsgerichte vak (TL+) (→ 2.5)
2.5	Ik heb mijn vmbo-diploma ('s) behaald in de sector: <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i> <u>Toelichting</u> <i>Experimentele programma's: sport en dienstverlening, ICT-route, intersectoraal, techniek breed, technologie in de GL</i>	Economie (→ 2.6) Groen (→ 2.7) Techniek (→ 2.8) Zorg en Welzijn (→ 2.9) Experimentele programma's (→ 2.10)
2.6	Sector Economie:	Administratie (→ 3) Consumptief (→ 3) Consumptief breed (→ 3) Handel en administratie (→ 3) Handel en verkoop (→ 3) Mode en commercie (→ 3)
2.7	Sector Groen:	Landbouw breed (→ 3) Landbouw en natuurlijke leefomgeving (→ 3) LNO bloemschikken en binden (→ 3) LNO dierhouderij en -verzorging/productiedieren (→ 3) LNO groene ruimte (→ 3) LNO plantenteelt (→ 3)
2.8	Sector Techniek:	Bouw-breed (→ 3) Bouwtechniek (→ 3) Elektrotechniek (→ 3) Grafische techniek (→ 3) Instalektro (→ 3) Installatietechniek (→ 3) Metaaltechniek (→ 3) Metalektro (→ 3) Transport en logistiek (→ 3) Voertuigentechniek (→ 3)
2.9	Sector Zorg en Welzijn:	Uiterlijke verzorging (→ 3) Verzorging (→ 3) Zorg en welzijn breed (→ 3)
2.10	Experimentele programma's:	ICT-route (→ 3) Intersectoraal (→ 3)

		Sport en Dienstverlening (→ 3) Techniek Breed (→ 3) Technologie in de GL (→ 3)
3. OVERGANG LEERJAAR 2 VMBO naar LEERJAAR 3 VMBO		
	<i>Onderbouw vmbo</i>	
3.1	In de onderbouw van het vmbo kregen wij voorlichting op de sectoren. <i>Bijvoorbeeld: beroeporiëntatie, Praktische Sector Oriëntatie (PSO)</i>	Ja Nee (→ 3.7)
3.2	Ja → Deze voorlichting was gericht op de volgende sector(en): <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i> <i>Toelichting:</i> <i>Experimentele programma's: Sport en Dienstverlening, ICT-route, Intersectoraal, Techniek Breed, Technologie in de GL</i>	Economie Groen Techniek Zorg & welzijn Experimentele programma's
3.3	Ja → De voorlichting was in klas 1 wekelijks één of meerdere lesuren.	Ja Nee
3.4	Ja → De voorlichting was in klas 2 wekelijks één of meerdere lesuren.	Ja Nee
3.5	Ja → De voorlichting bestond uit één of meerdere van de volgende activiteiten: <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Praktische Sector Oriëntatie (PSO) Meelopen in één bedrijf Meelopen in verschillende bedrijven Beroepskeuzetesten
3.6	Ja → Deze voorlichting werd verzorgd door: <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Docenten beroepsgericht van de bovenbouw Mentor onderbouw Beroepskeuzebureau Iemand uit het bedrijf
3.7	Ik had aan het eind van de onderbouw voldoende informatie om een duidelijke keuze te maken voor een sector.	Ja Nee (→ 4)
3.8	Van welke voorlichting heb je het meeste geleerd	Praktische Sector Oriëntatie (PSO) Meelopen in één bedrijf Meelopen in verschillende bedrijven Beroepskeuzetesten

4.	<i>OVERGANG LEERJAAR 4 VMBO naar LEERJAAR 1 MBO</i>	
	Informatie vmbo	
4.1	De personen bij wie ik voor informatie over de vervolgopleiding en het beroep op het vmbo terecht kon waren: <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Decaan Mentor Vakdocent Beroepskeuzebureau
4.2	Op het vmbo kreeg ik informatie over de vervolgopleiding in het mbo en het beroep.	Ja Nee (→ 4.6)
4.3	De volgende informatie in het vmbo over studie en beroep heb ik gekregen: <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Folders internet Beroepenvoorlichting Beroepskeuzetests Gastdocenten Voorlichting op mbo Beroepenmarkt Excursies Open dagen
4.4	Deze informatie was voor mij voldoende om een duidelijke keuze voor een opleiding te kunnen maken.	Ja (→ 4.5) Nee
4.5	Ja → Aan welke informatiebronnen heb je het meeste gehad? <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Folders Informatie via internet Beroepenvoorlichting Beroepskeuzetests Gastdocenten Voorlichting op mbo Beroepenmarkt Excursies Open dagen
4.6	Om de praktijk buiten de school te leren kennen werden er activiteiten georganiseerd.	Ja Nee (→ 4.9)
4.7	Om de praktijk buiten de school te leren kennen heb ik meegedaan aan de volgende activiteiten in het vmbo: <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Snuffelstage (een dag of enkele dagen meelopen) Stage in één bedrijf Stage in verschillende bedrijven Een dag meedraaien binnen een mbo Projectdagen
4.8	Deze activiteit(en) was/waren voor mij voldoende om een goede keuze te maken voor een vervolgopleiding voor een mbo.	Ja Nee
4.9	Ik had een goed beeld hoe het op het mbo zou zijn.	Ja Nee

5	Portfolio	
5.1	Op het vmbo gebruikte ik een portfolio.	Ja Nee (→ 6.1)
5.2	Ja → In dit portfolio hield ik bij: <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Cijfers Werkstukken Wat ik leuk vind Welke bijbaantjes ik heb
5.3	Ja → De volgende informatie uit mijn portfolio vond ik het meest belangrijk voor het maken van een keuze voor een vervolgopleiding in het mbo:	Cijfers Werkstukken Wat ik leuk vind Welke bijbaantjes ik heb
5.4	Ja → Door het portfolio heb ik vrijstellingen of versnelling in het mbo gekregen.	Ja Nee
5.5	<u>Wie</u> zijn belangrijke personen geweest voor het maken van jouw keuze van een vervolgopleiding in het mbo? <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Ikzelf Familie Vrienden Docenten Decaan Mentor
5.6	<u>Wat</u> zijn belangrijke factoren geweest voor het maken van jouw keuze van een vervolgopleiding in het mbo? <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Toekomstperspectief Reisafstand Kosten Bekenden op dezelfde school Decaan
6. Situatie MBO		
	Keuze opleiding	
6.1	Ik zit in de opleiding van mijn voorkeur.	Ja Nee
6.2	Mijn opleiding is zoals ik het mij had voorgesteld.	Ja Nee
6.3	Mijn opleiding past goed bij wat ik leuk vind.	Ja Nee
6.4	Mijn opleiding sluit aan bij waar ik goed in ben.	Ja Nee
7. Programma		
7.1	Wat ik geleerd heb op het vmbo sluit aan op het mbo.	Ja Nee
7.2	De volgende vakken in de bovenbouw van het vmbo sloten aan op het mbo: <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Beroepsgerichte vakken in de praktijk Beroepsgerichte vakken in de theorie Nederlands Engels Economie Wiskunde Natuurkunde Biologie Maatschappijleer

7.3	Er is/zijn verschil(len) op het gebied van <u>leerboeken</u> tussen het vmbo en mbo.	Ja Nee
7.4	Er is/zijn verschil(len) op het gebied van <u>lesgeven</u> tussen het vmbo en mbo.	Ja Nee
7.5	Er is/zijn verschil(len) qua gebouw tussen het vmbo en mbo.	Ja Nee
8. Persoonlijke aanpak op het mbo		
8.1	Na aanmelding op het mbo heb ik een intake/plaatsingsgesprek gehad op het mbo.	Ja Nee
8.2	Ik heb een toelatingstoets moeten maken.	Ja Nee
8.3	Ik vind de begeleiding op het mbo voldoende.	Ja Nee
8.4	Ik heb zicht op mijn studieresultaten.	Ja Nee
8.5	Mijn studieresultaten worden regelmatig met mij besproken	Ja Nee
8.6	Op het vmbo komt <u>zelfstandig werken</u> meer voor dan op het mbo.	Ja Nee
8.7	Op het vmbo is er meer <u>begeleiding van de docent</u> dan op het mbo.	Ja Nee
8.8	Op het vmbo is er meer <u>hulp bij studieproblemen</u> dan op het mbo.	Ja Nee
8.9	Op het vmbo is er meer <u>begeleiding op de stage/beroepspraktijkvorming</u> dan op het mbo.	Ja Nee
8.10	Op het vmbo is er meer <u>persoonlijke aandacht voor de leerling</u> dan op het mbo.	Ja Nee
9 Portfolio		
9.1	Op het mbo gebruik ik een portfolio.	Ja Nee (→ 10)
9.2	Ja → Het portfolio kan ik bijhouden op de computer.	Ja Nee
9.3	Ja → In het portfolio houd ik de volgende persoonlijke gegevens bij: <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Cijfers Vaardighedenlijst Werkstukken Hobby's Bijbaantjes
9.4	Ja → Een portfolio is nuttig.	Ja Nee
9.5	Ja → De volgende informatie uit mijn leerlingvolgsysteem/portfolio vind ik het meest waardevol voor een keuze voor een vervolgopleiding in het mbo:	Cijfers Vaardighedenlijst Werkstukken Hobby's Bijbaantjes
10. Nazorg vmbo		
10.1	Mijn vmbo-school houdt contact met mij gedurende 1 ^e jaar naar het mbo. <i>Bijvoorbeeld: terugkomdagen enquête</i>	Ja Nee

11. Evaluatie		
11.1	Mijn school meet regelmatig de tevredenheid van leerling over de geboden begeleiding/advies.	Ja Nee
11.2	Het vmbo is een goede voorbereiding op het mbo.	Ja Nee
11.3	Het mbo sluit aan op het vmbo.	Ja Nee

Leerling 3^e of 4^e leerjaar vmbo

2. Gegevens leerling		
2.1	Ik volg de sector: <i>Toelichting</i> <i>Experimentele programma's: sport en dienstverlening, ICT-route, intersectoraal, techniek breed, technologie in de GL</i>	Economie (→2.2) Groen (→2.3) Techniek (→ 2.4) Zorg en Welzijn (→ 2.5) Experimentele programma's (→ 2.6)
2.2	Sector Economie:	Administratie (→ 2.8) Consumptief (→ 2.8) Consumptief breed (→ 2.8) Handel en verkoop (→ 2.8) Handel en administratie (→ 2.8) Mode en commercie (→ 2.8)
2.3	Sector Groen:	Landbouw en natuurlijke leefomgeving (→ 2.8) Landbouw breed (→ 2.8) LNO bloemschikken en binden (→ 2.8) LNO plantenteelt (→ 2.8) LNO groene ruimte (→ 2.8) LNO dierhouderij en -verzorging/productiedieren (→ 2.8)
2.4	Sector Techniek:	Bouwtechniek (→ 2.8) Bouw-breed (→ 2.8) Elektrotechniek (→ 2.8) Grafische techniek (→ 2.8) Instalektro (→ 2.8) Installatietechniek (→ 2.8) Metaaltechniek (→ 2.8) Metalektro (→ 2.8) Transport en logistiek (→ 2.8) Voertuigtechniek (→ 2.8)
2.5	Sector Zorg en Welzijn:	Uiterlijke verzorging (→ 2.8) Verzorging (→ 2.8) Zorg en welzijn breed (→

		2.8)
2.6	Experimentele programma's:	ICT-route (→ 2.8) Intersectoraal (→ 2.8) Sport en Dienstverlening (→ 2.8) Techniek Breed (→ 2.8) Technologie in de GL (→ 2.8)
2.7	Ik volg de leerroute:	Assistentopleiding/niveau 1 Leerwerktraject Basisberoepsgericht (BB) Kaderberoepsgericht (KB) Gemengd (GL) Theoretisch (TL) Theoretisch met beroepsgericht vak (TL+)
3. OVERGANG LEERJAAR 2 VMBO naar LEERJAAR 3 VMBO		
Onderbouw vmbo		
3.1	Op school kregen wij in de eerste twee jaren, voorlichting op de sectoren. <i>Bijvoorbeeld: beroepenoriëntatie, Praktische Sector Oriëntatie (PSO)</i>	Ja Nee (→ 3.7)
3.2	Ja → Deze voorlichting was gericht op de volgende sector(en): <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i> <u>Toelichting</u> <i>Experimentele programma's: sport en dienstverlening, ICT-route, intersectoraal, techniek breed, technologie in de GL</i>	Economie Groen Techniek Zorg & welzijn Experimentele programma's
3.3	Ja → De voorlichting was in klas 1 wekelijks één of meerdere lesuren.	Ja Nee
3.4	Ja → De voorlichting was in klas 2 wekelijks één of meerdere lesuren.	Ja Nee
3.5	Ja → De voorlichting bestond uit één of meerdere van de volgende activiteiten: <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Praktische Sector Oriëntatie (PSO) Meelopen in één bedrijf Meelopen in verschillende bedrijven Beroepskeuzetesten
3.6	Ja → Deze voorlichting werd verzorgd door: <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Docenten beroepsgericht van de bovenbouw Mentor onderbouw Beroepskeuzebureau Iemand uit het bedrijf
3.7	Ik had aan het eind van de onderbouw voldoende informatie om een duidelijke keuze te maken voor een sector.	Ja Nee (→ 4)

3.8	Van welke voorlichting heb je het meeste geleerd	Praktische Sector Oriëntatie (PSO) Meelopen in één bedrijf Meelopen in verschillende bedrijven Beroepskeuzetesten
4.	OVERGANG LEERJAAR 4 VMBO naar LEERJAAR 1 MBO	
4.1	De personen bij wie ik in de bovenbouw voor informatie over het beroep en de vervolgopleiding, op school terecht kan zijn: <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Decaan Mentor Vakdocent Beroepskeuze-bureau
4.2	Op school krijg ik in de bovenbouw informatie over de vervolgopleiding in het mbo en het beroep.	Ja Nee (→ 4.7)
4.3	Voor oriëntatie op studie en beroepskeuze zijn de volgende informatiebronnen aan de orde gekomen: <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Folders internet Beroepenvoorlichting Beroepskeuzetesten Gastdocenten Voorlichting op mbo Beroepenmarkt Excursies Open dagen
4.4	Deze informatie is voor mij voldoende om een duidelijke keuze voor een opleiding te kunnen maken.	Ja (→ 4.5) Nee
4.5	Ja → Aan welke informatiebronnen heb je het meeste gehad? <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Folders Informatie via internet Beroepenvoorlichting Beroepskeuzetesten Gastdocenten Voorlichting op mbo Beroepenmarkt Excursies Open dagen
4.6	Om de praktijk buiten de school te leren kennen worden er activiteiten georganiseerd.	Ja Nee (→ 4.11)
4.7	Om de praktijk buiten de school te leren kennen heb ik meegedaan aan de volgende activiteiten in het vmbo: <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Snuffelstage (een dag of enkele dagen meelopen) Stage in één bedrijf Stage in verschillende bedrijven Een dag meedraaien binnen een mbo Projectdagen A

4.8	Deze activiteit(en) is/zijn voor mij voldoende om een duidelijke keuze voor een opleiding te kunnen maken.	Ja Nee (→ 4.10)
4.9	Ik heb een beeld hoe het op het mbo zal zijn.	Ja (→ 5) Nee
4.10	Als ik opnieuw voor een sector/afdeling zou mogen kiezen dan zou ik dezelfde keuze maken.	Ja (→ 5) Nee
4.11	Nee → Ik zou nu kiezen voor: <i>Toelichting</i> <i>Experimentele programma's: sport en dienstverlening, ICT-route, intersectoraal, techniek breed, technologie in de GL</i>	Economie Groen Techniek Zorg & welzijn Experimentele programma's
5		
Leerlingvolgsysteem/portfolio		
5.1	Op school werk ik aan mijn portfolio	Ja Nee (→ 6)
5.2	Ja → In dit portfolio houd ik bij: <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Cijfers Werkstukken Wat ik leuk vind Welke bijbaantjes ik heb
5.3	Ik vind het belangrijk om mijn portfolio te laten zien op het mbo	Ja Nee
6.		
Evaluatie		
6.1	<u>Wie</u> zijn belangrijke personen voor het maken van jouw keuze voor een vervolgopleiding in het mbo? <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Ikzelf Familie Vrienden Docenten Decaan Mentor
6.2	<u>Wat</u> zijn belangrijke factoren voor het maken van jouw keuze voor een vervolgopleiding in het mbo? <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Toekomstperspectief Reisafstand Kosten Bekenden op dezelfde school Decaan

Management mbo

2.		
Management mbo		
2.1	Ik heb de volgende functie:	Teamleider Locatiedirecteur Directeur

2.2	Ik ben verantwoordelijk voor de volgende sector(en): <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Economie en Handel Groen Techniek Zorg en Welzijn Educatie			
2.3	Ik ben verantwoordelijk voor de volgende niveau(s) : <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Niveau 1 Niveau 2 Niveau 3 Niveau 4			
2.4	Ik ben verantwoordelijk voor de volgende leerroute(s): <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	BOL BBL			
3. Algemene informatie					
3.1	Ik ben op de hoogte van de ontwikkelingen binnen het vmbo. <i>Bijvoorbeeld: examenprogramma's, nieuwe onderwijsconcepten, verbindend leren</i>	--	-	+	++
3.2	Ik ben op de hoogte van de ontwikkelingen in het mbo Bijvoorbeeld: kwalificatiestructuur, onderwijsconcepten (competenties, PGO)	--	-	+	++
3.3	Ik heb een beeld van het type leerlingen in de verschillende opleidingen vmbo: Assistentopleiding Leerwerktraject Basisberoepsgerichte leerweg Kaderberoepsgerichte leerweg Gemengde leerweg Theoretische leerweg	--	-	+	++
		--	-	+	++
		--	-	+	++
		--	-	+	++
		--	-	+	++
		--	-	+	++
3.4	Ik ben op de hoogte van de Doorstroomregeling. (Gele Katern) Bijvoorbeeld: Eisen bij doorstroom bij niet- verwante opleidingen	--	-	+	++
3.5	Ik ben op de hoogte van het onderwijsaanbod in mijn regio.	--	-	+	++
4 Oriëntatie op loopbaan en beroep vmbo					
4.1	Als mbo zijn we betrokken bij de oriëntatie op loopbaan en beroep in het vmbo.	Ja Nee (→ 4.6)			
4.2	Ja→ Wij zijn betrokken bij de volgende informatiebronnen voor oriëntatie op loopbaan en beroep in het vmbo: <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Geen (→ 4.4) Folders Informatie via internet Beroepenvoorlichting Beroepskeuzetests Gastdocent zijn Voorlichting op vmbo Beroepenmarkt Excursies Open dagen			

4.3	Deze informatiebronnen geven de leerlingen in het vmbo een voldoende beroepsperspectief om een keuze te maken voor een vervolgopleiding in het mbo.	Ja Nee
4.4	Ja → Wij zijn betrokken bij de volgende activiteiten in het vmbo om de praktijk buiten de school te leren kennen: <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Geen (→ 4.6) Snuffelstage (een dag of enkele dagen meelopen) Stage in één bedrijf Stage in verschillende bedrijven Een dag meedraaien binnen een mbo Projectdagen
4.5	Deze activiteiten geven de leerlingen in het vmbo een voldoende beroepsperspectief om een keuze te maken voor een vervolgopleiding in het mbo.	Ja Nee
4.6	Buiten onze onderwijsinstelling zijn er specifieke activiteiten i.s.m. het vmbo voor het personeel m.b.t advisering bij studie- en beroepskeuze. <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Geen Docentenstages Dag meedraaien op het vmbo
4.7	Als de leerling nog geen voldoende beroepsbeeld heeft of twijfelt aan het eind van het vmbo dan worden er extra activiteiten ondernomen om de leerling te begeleiden.	Ja Nee
5. Leerlingvolgsysteem/Portfolio		
5.1	Leerlingen op onze school maken gebruik van een leerlingvolgsysteem/portfolio.	Ja Nee (→ 6)
5.2	Ja → In het leerlingvolgsysteem/portfolio worden de volgende persoonlijke gegevens bijgehouden: <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Capaciteit (cijfers/eindlijst/diploma) Interesse leerling Persoonskenmerken (zorgleerling, motivatie etc.)
5.3	Ja → Er zijn afspraken met mbo-instellingen in de regio over o.a over gebruik, inhoud van leerlingvolgsysteem/portfolio	-- - + ++
5.4	Ja → Welke zaken in het portfolio vindt u het meest waardevol bij het juist plaatsen van een leerling in het mbo?	Capaciteit (cijfers/eindlijst/diploma) Interesse leerling Persoonskenmerken (zorgleerling, motivatie etc.)
5.5	Ja → Door het leerlingvolgsysteem/portfolio kunnen leerlingen vrijstellingen of versnelling in het mbo krijgen.	Ja Nee
5.6	Ja → Ons leerlingvolgsysteem/portfolio wordt ook in het vmbo gebruikt.	Ja Nee
6. Programmatische aansluiting		
6.1	In onze onderwijsinstelling is er sprake van afstemming van leerinhouden vmbo-mbo.	-- - + ++

6.2	In onze onderwijsinstelling is er sprake van afstemming werkwijzen (beroepsspecifieke vaardigheden) vmbo-mbo.	--	-	+	++
7. Pedagogisch-didactische aansluiting					
7.1	Er is aandacht voor persoonlijke verschillen tussen de leerlingen.	--	-	+	++
7.2	Op onze school worden er individuele maattrajecten aangeboden	--	-	+	++
7.3	Onze school werkt volgens een duidelijk onderwijsconcept.	Ja Nee (→ 8.)			
7.4	De gegevens van de leerling worden in een gesprek met het vmbo, mbo en de leerling toegelicht en besproken.	--	-	+	++
7.5	Leerlingen met een zorgdossier worden besproken in een speciaal overleg.	--	-	+	++
8. Aanmeldings-en plaatsingsprocedure					
8.1	Op managementniveau zijn afspraken gemaakt over vaste procedures voor aanmelding en plaatsing.	--	-	+	++
8.2	Op onze school is er mogelijkheid van flexibilisering van in- door- en uitstroommomenten.	--	-	+	++
9. Nazorg MBO					
9.1	Bij plaatsing van de leerling op het mbo vindt er een terugkoppeling plaats naar het vmbo	--	-	+	++
9.2	Er is een terugkoppeling van het mbo naar het vmbo als er sprake is van uitval van de leerlingen in het mbo.	--	-	+	++
10. Communicatie					
10.1	Het personeel van het vmbo en mbo hebben contact.	Ja Nee (→ 11)			
10.2	Ja → De frequentie is:	vaker dan 1x per maand 1-3 maandelijks 2 keer per jaar jaarlijks			
10.3	Ja→ Bij dit contact zijn de onderwerpen van gesprek:	Stages Pedagogisch- didactische aanpak Examens Leerlingvolgsysteem/portfolio Programmatische aansluiting			
10.4	De volgende mensen worden gefaciliteerd voor overleg vmbo-mbo. <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Geen (→ 10.6) Begeleiders van de werkvloer Zorgteam/adviesteam			

10.5	JDe frequentie van dit overleg is:	vaker dan 1x per maand 1-3 maandelijks 2 keer per jaar jaarlijks
10.6	Het management voert periodiek overleg met partners samenwerkingsverband.	Ja Nee (→ 11)
10.7	Ja → De frequentie is:	vaker dan 1x per maand 1-3 maandelijks 2 keer per jaar jaarlijks
11. Evaluatie		
11.1	De school meet regelmatig de tevredenheid van leerling over de geboden begeleiding/advies.	-- - + ++
11.2	Het vmbo is een goede voorbereiding op het mbo.	-- - + ++
11.3	Het mbo sluit aan op het vmbo.	-- - + ++
11.4	<u>Wie</u> zijn belangrijke personen voor het kunnen plaatsen van de leerling in een vervolgopleiding van het mbo? <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	De leerling zelf Familie Vrienden Docenten vmbo Decaan vmbo Mentor vmbo
11.5	<u>Wat</u> zijn belangrijke factoren voor het kunnen plaatsen van een leerling in een vervolgopleiding van het mbo? <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Toekomstperspectief Reisafstand Kosten Bekenden op dezelfde school Decaan vmbo

Management vmbo

2.	Management vmbo	
2.1	Ik heb de volgende functie:	Teamleider Locatiedirecteur Directeur
2.2	Ik ben verantwoordelijk voor de volgende sector(en): <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i> <u>Toelichting:</u> Experimentele programma's: sport en dienstverlening (SDV), ICT-route, intersectoraal, techniek Breed, technologie in de GL	Economie (→ 2.3) Groen (→ 2.4) Techniek (→ 2.5) Zorg en Welzijn (→ 2.6) Experimentele programma's (→ 2.7)
2.3	Sector Economie <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Administratie (→ 2.8) Consumptief (→ 2.8) Consumptief breed (→ 2.8) Handel en administratie (→ 2.8) Mode en commercie (→ 2.8)

		Handel en verkoop (→ 2.8)
2. 4	Sector Groen <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Landbouw breed (→ 2.8) Landbouw en natuurlijke leefomgeving(→ 2.8) LNO bloemschikken en binden (→ 2.8) LNO dierhouderij en -verzorging/productiedieren (→ 2.8) LNO groene ruimte (→ 2.8) LNO plantenteelt (→ 2.8)
2. 5	Sector Techniek <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Bouw-breed (→ 2.8) Bouwtechniek (→ 2.8) Elektrotechniek (→ 2.8) Grafische techniek (→ 2.8) Instalektro (→ 2.8) Installatietechniek (→ 2.8) Metalektro (→ 2.8) Metaaltechniek (→ 2.8) Transport en logistiek (→ 2.8) Voertuigentechniek (→ 2.8)
2. 6	Sector Zorg en Welzijn <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Uiterlijke verzorging (→ 2.8) Verzorging (→ 2.8) Zorg en welzijn breed (→ 2.8)
2. 7	Experimentele programma's <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	ICT-route (→ 2.8) Intersectoraal (→ 2.8) Sport en Dienstverlening (→ 2.8) Techniek Breed (→ 2.8) Technologie in de GL (→ 2.8)
2. 8	Ik ben verantwoordelijk voor de leerroute(s): <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Assistentopleiding/niveau 1 Leerwerktraject Basisberoepsgericht (BB) Kaderberoepsgericht (KB) Gemengd (GL) Theoretisch (TL) Theoretisch met beroepsgerichte vak (TL+)
3. Algemene informatie		
3. 1	Ik ben op de hoogte van de ontwikkelingen binnen het vmbo. <i>Bijvoorbeeld: examenprogramma's , nieuwe onderwijsconcepten, verbindend leren</i>	-- - + ++
3. 2	Ik ben op de hoogte van de ontwikkelingen in het mbo. <i>Bijvoorbeeld: kwalificatiestructuur, onderwijsconcepten (competenties, PGO)</i>	-- - + ++

3. 3	Ik heb een beeld van de type leerlingen in de verschillende opleidingen in het mbo: Niveau 1 Niveau 2 Niveau 3 Niveau 4 BOL BBL	--	-	+	++
		--	-	+	++
		--	-	+	++
		--	-	+	++
		--	-	+	++
		--	-	+	++
3. 4	Ik ben op de hoogte van de Doorstroomregeling.(Gele Katern) Bijvoorbeeld: Eisen bij doorstroom bij niet- verwante opleidingen	--	-	+	++
3. 5	Ik ben op de hoogte van het onderwijsaanbod in mijn regio.	--	-	+	++
4.	Oriëntatie op loopbaan en beroep vmbo				
	Onderbouw vmbo				
4. 1	<i>In de onderbouw van het vmbo wordt aandacht besteed aan oriëntatie op de sectoren.</i> Bijvoorbeeld: beroeporientatie, Praktische Sector Oriëntatie (PSO)	Ja Nee (→4.8)			
4. 2	<i>Ja → Deze voorlichting is gericht op de volgende sector(en):</i> <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i> <u>Toelichting</u> <i>Experimentele programma's: sport en dienstverlening, ICT-route, intersectoraal, techniek breed, technologie in de GL</i>	Economie Groen Techniek Zorg & welzijn Experimentele programma's			
4. 3	<i>Ja → De voorlichting was in klas 1 wekelijks één of meerdere uren.</i>	Ja Nee			
4. 4	<i>Ja → De voorlichting was in klas 2 wekelijks één of meerdere uren.</i>	Ja Nee			
4. 5	<i>Ja → De volgende activiteiten m.b.t. deze voorlichting worden uitgevoerd:</i> Meerdere antwoorden mogelijk.	Praktische Sector Oriëntatie (PSO) Meelopen in één bedrijf Meelopen in verschillende bedrijven Beroepskeuzetesten			
4. 6	<i>Ja → Deze voorlichting wordt verzorgd door:</i> Meerdere antwoorden mogelijk.	Docenten beroepsgericht van de bovenbouw Mentor onderbouw Beroepskeuzebureau Iemand uit het bedrijf			
4. 7	<i>Aan het eind van de onderbouw beschikt de leerling over voldoende informatie om een duidelijke keuze voor een sector te maken.</i>	Ja Nee (→5)			
4. 8	<i>Ja → Van welke voorlichting wordt het meeste geleerd.</i>	Praktische Sector Oriëntatie (PSO) Meelopen in één bedrijf Meelopen in verschillende			

		bedrijven Beroepskeuzetesten
5 Bovenbouw vmbo		
5.1	Informatie over de vervolgopleiding en het beroep wordt verzorgd door: <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Docenten beroepsgericht van de bovenbouw Mentor onderbouw Beroepskeuzebureau Iemand uit het bedrijf
5.2	<i>Bij oriëntatie op studie en beroepskeuze bieden wij de volgende informatiebronnen: Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Geen (→ 5.5) Folders Internet Beroepenvoorlichting Beroepskeuzetesten Gastdocenten Voorlichting op het mbo Beroepenmarkt Open dagen
5.3	<i>Door deze informatiebronnen heeft de leerling aan het eind van het vmbo een goed beroepsperspectief kunnen ontwikkelen.</i>	Ja Nee (→ 5.5)
5.4	Ja → Welke informatiebronnen zijn vooral van belang?	Folders Internet Beroepenvoorlichting Beroepskeuzetesten Gastdocenten Voorlichting op het mbo Beroepenmarkt Open dagen
5.5	<i>Om de leerlingen de praktijk te leren kennen buiten de school organiseren wij de volgende activiteit(en): Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Geen (→ 5.13) Snuffelstage Stage in één bedrijf Stage in meerdere bedrijven Een dag meelopen in het mbo Projectdagen
5.6	<i>Door deze activiteiten heeft de leerling aan het eind van het vmbo een goed beroepsperspectief kunnen ontwikkelen.</i>	Ja Nee (→ 5.8)
5.7	Ja → Welke activiteit zijn vooral van belang? (→ 5.13)	Snuffelstage Stage in één bedrijf Stage in meerdere bedrijven Een dag meelopen in het mbo Projectdagen
5.8	Buiten onze onderwijsinstelling zijn er specifieke activiteiten i.s.m. het mbo voor het personeel m.b.t. advisering bij studie- en beroepskeuze. <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Geen Docentenstages Dag meedraaien op het mbo

5.9	Als de leerling nog geen voldoende beroepsbeeld heeft of twijfelt aan het eind van het vmbo dan worden er extra activiteiten ondernomen om de leerling te begeleiden.	Ja Nee
6		
Leerlingvolgsysteem /Portfolio		
6.1	Leerlingen op onze school maken gebruik van een leerlingvolgsysteem/portfolio.	Ja Nee (→ 7)
6.2	Ja → In het leerlingvolgsysteem/portfolio worden de volgende persoonlijke gegevens bijgehouden: <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Capaciteit (cijfers/eindlijst/diploma) Interesse leerling Persoonskenmerken (zorgleerling, motivatie etc.
6.3	Ja → Er zijn afspraken met mbo-instellingen in de regio over o.a over gebruik, inhoud van leerlingvolgsysteem/portfolio.	-- - + ++
6.4	Ja → Welke zaken in het leerlingvolgsysteem/portfolio vindt u het meest belangrijk voor de beroeps- en studiekeuze van een leerling?	Capaciteit (cijfers/eindlijst/diploma) Interesse leerling Persoonskenmerken
6.5	Ja → Op basis van het leerlingvolgsysteem/portfolio kunnen vrijstellingen (EVC's) worden verleend in het mbo.	-- - + ++
6.6	Ja → Ons geautomatiseerd leerlingvolgsysteem/portfolio wordt ook in het mbo gebruikt.	Ja Nee
7.		
Programmatische aansluiting		
7.1	In onze onderwijsinstelling is er sprake van afstemming van leerinhouden vmbo-mbo.	-- - + ++
7.2	In onze onderwijsinstelling is er sprake van afstemming werkwijzen (beroepsspecifieke vaardigheden) vmbo-mbo.	-- - + ++
8.		
Pedagogisch-didactische aansluiting		
8.1	Er is aandacht voor persoonlijke verschillen tussen de leerlingen.	-- - + ++
8.2	Op onze school worden er individuele maattrajecten aangeboden.	-- - + ++
8.3	Onze school typeer ik als een:	Scenario 1 Scenario 2 Scenario 3 Scenario 4
8.4	Op onze school is er sprake van integratie van beroepsgerichte vakken en algemeen vormende vakken	-- - + ++
8.5	Op onze school is er sprake van afstemming van binnen- en buitenschools leren	-- - + ++

8.6	De gegevens van de leerling worden in een gesprek met het vmbo, mbo en de leerling toegelicht en besproken.	--	-	+	++
8.7	Leerlingen met een zorgdossier worden besproken in een speciaal overleg.	--	-	+	++
9. Aanmeldings- en plaatsingsprocedure					
9.1	Op managementniveau zijn afspraken gemaakt over vaste procedures voor aanmelding en plaatsing.	--	-	+	++
9.2	Op onze school is er mogelijkheid van flexibilisering van in- door- en uitstroommomenten.	--	-	+	++
10 Nazorg MBO					
10.1	Bij plaatsing van de leerling op het mbo vindt er een terugkoppeling plaats naar het vmbo.	--	-	+	++
10.2	De school volgt de leerling gedurende 1 ^e jaar van hun overstap naar het mbo. <i>Bijvoorbeeld: terugkomdagen enquête</i>	--	-	+	++
10.3	Als een leerling een opleiding kiest buiten de regio dan volgen wij ook deze leerling.	--	-	+	++
10.4	Er is een terugkoppeling van het mbo naar het vmbo als er sprake is van uitval van de leerlingen in het mbo.	--	-	+	++
11. Communicatie					
11.1	Het personeel van het vmbo en mbo hebben contact.	Ja Nee (→ 12)			
11.2	Ja → De frequentie is:	vaker dan 1x per maand 1-3 maandelijks 2 keer per jaar jaarlijks			
11.3	Ja → Bij dit contact zijn de onderwerpen van gesprek:	Stages Pedagogisch- didactische aanpak Examens Leerlingvolgsysteem/portfoli o Programmatische aansluiting			
11.4	De volgende mensen worden worden gefaciliteerd voor overleg vmbo-mbo.	Geen Begeleiders primair proces Zorgteam/adviesteam			
11.5	Ja → De frequentie van dit overleg is:	vaker dan 1x per maand 1-3 maandelijks 2 keer per jaar jaarlijks			
11.6	Het management voert periodiek overleg met partners in samenwerkingsverband.	Ja Nee (→ 12)			

11. 7	Ja → De frequentie is:	vaker dan 1x per maand 1-3 maandelijks 2 keer per jaar jaarlijks			
12. Evaluatie					
12. 1	De school meet regelmatig de tevredenheid van leerling over de geboden begeleiding/advies.	--	-	+	++
12. 2	Het vmbo is een goede voorbereiding op het mbo.	--	-	+	++
12. 3	Het mbo sluit aan op het vmbo .	--	-	+	++
12. 4	<u>Wie</u> zijn belangrijke personen voor het maken van de keuze van de leerling voor een vervolgopleiding in het mbo? <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	De leerling zelf Familie Vrienden Docenten Decaan Mentor			
12. 5	<u>Wat</u> zijn belangrijke factoren voor het maken van de keuze van de leerling voor een vervolgopleiding in het mbo? <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Toekomstperspectief Reisafstand Kosten Bekenden op dezelfde school Decaan			

Zorgteam/adviesteam mbo

2. Zorgteam/adviesteam mbo					
2.1	Ik heb de volgende functie:	Counselor Zorgcoördinator Intaker			
2.2	Ik ben betrokken bij de sector(en): <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Economie en Handel Groen Techniek Zorg en Welzijn Educatie			
2.3	Ik ben betrokken bij de volgende niveau(s): <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Niveau 1 Niveau 2 Niveau 3 Niveau 4			
2.4	Ik ben betrokken bij de volgende leerroute(s): <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	BOL BBL			
3. Algemene informatie					
3.1	Ik ben op de hoogte van de ontwikkelingen binnen het vmbo. <i>Bijvoorbeeld: Examenprogramma's, nieuwe onderwijsconcepten, verbindend leren</i>	--	-	+	++
3.2	Ik ben op de hoogte van de ontwikkelingen in het	--	-	+	++

	mbo. Bijvoorbeeld: Kwalificatiestructuur, onderwijsconcepten (competenties, PGO)				
3.3	Ik heb een beeld van het type leerlingen in de verschillende opleidingen in het vmbo: Assistentopleiding Leerwerktraject Basisberoepsgericht (BB) Kaderberoepsgericht (KB) Gemengd (GL) Theoretisch (TL)	--	-	+	++
		--	-	+	++
		--	-	+	++
		--	-	+	++
		--	-	+	++
		--	-	+	++
3.4	Ik ben op de hoogte van de Doorstroomregeling (Gele Katern). Bijvoorbeeld: Eisen bij doorstroom bij niet- verwante opleidingen	--	-	+	++
3.5	Ik ben op de hoogte van het onderwijsaanbod in mijn regio.	--	-	+	++
4. Oriëntatie op loopbaan en beroep vmbo					
4.1	<i>Als mbo zijn we betrokken bij de oriëntatie op loopbaan en beroep in het vmbo.</i>	Ja Nee (→ 4.8)			
4.2	<i>Ja → Wij zijn betrokken bij de volgende informatiebronnen voor oriëntatie op loopbaan en beroep in het vmbo: Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Geen (→ 4.5) Folders Informatie via internet Beroepenvoorlichting Beroepskeuzetesten Gastdocent zijn Voorlichting op vmbo Beroepenmarkt Excursies Open dagen			
4.3	<i>Deze informatiebronnen geven de leerlingen in het vmbo een voldoende beroepsperspectief om een keuze te maken voor een vervolgopleiding in het mbo.</i>	Ja Nee (→ 4.5)			
4.4	<i>Ja → Kunt u aangeven welke informatie u vooral van belang zijn? Meerdere antwoorden mogelijk</i>	Folders Informatie via internet Beroepenvoorlichting Beroepskeuzetesten Gastdocent zijn Voorlichting op vmbo Beroepenmarkt Excursies Open dagen			
4.5	<i>Wij zijn betrokken bij de volgende activiteiten in het vmbo om de leerling de praktijk buiten de school te leren kennen: Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Geen (→ 4.8) Snuffelstage Stage in één bedrijf Stage in verschillende bedrijven Een dag meedraaien binnen een mbo Projectdagen			

4.6	<i>Deze activiteiten geven de leerlingen in het vmbo een voldoende beroepsperspectief om een keuze te maken voor een vervolgopleiding in het mbo.</i>	Ja Nee (→ 4.8)
4.7	Ja → Kunt u aangeven welke activiteiten vooral van belang zijn? <i>Meerdere antwoorden mogelijk</i>	Snuffelstage Stage in één bedrijf Stage in verschillende bedrijven Een dag meedraaien binnen een mbo Projectdagen
4.8	Buiten onze onderwijsinstelling hebben wij als zorgteam/adviesteam specifieke activiteiten i.s.m. het vmbo m.b.t advisering bij studie- en beroepskeuze. <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Geen Docentenstages Dag meedraaien op het vmbo
5.	Leerlingvolgsysteem/Portfolio	
5.1	Leerlingen op onze school maken gebruik van een leerlingvolgsysteem/portfolio.	Ja Nee (→ 6)
5.2	Ja → In het leerlingvolgsysteem/portfolio worden de volgende persoonlijke gegevens bijgehouden: <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Capaciteit (cijfers/eindlijst/ diploma) Interesse leerling Persoonskenmerken (zorgleerling, motivatie etc.)
5.3	Ja → Er zijn afspraken met mbo-instellingen in de regio over o.a over gebruik, inhoud van leerlingvolgsysteem/portfolio.	-- - + ++
5.4	Ja → Welke zaken in het portfolio vindt u het meest waardevol bij het juist plaatsing van een leerling in het mbo? <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Capaciteit (cijfers/eindlijst/ diploma) Interesse leerling Persoonskenmerken (zorgleerling, motivatie etc.)
5.5	Ja → Door het leerlingvolgsysteem/portfolio kunnen leerlingen vrijstellingen of versnelling in het mbo krijgen.	Ja Nee
5.6	Ja → Dit leerlingvolgsysteem/portfolio wordt ook in het vmbo gebruikt.	Ja Nee
6.	Programmatische aansluiting	
6.1	In onze onderwijsinstelling is er sprake van afstemming van leerinhouden vmbo-mbo.	-- - + ++
6.2	In onze onderwijsinstelling is er sprake van afstemming werkwijzen (beroepsspecifieke vaardigheden) vmbo-mbo.	-- - + ++
7.	Pedagogisch-didactische aansluiting	
7.1	Er is aandacht voor persoonlijke verschillen tussen de leerlingen.	-- - + ++

7.2	Op onze school worden er individuele maattrajecten aangeboden	--	-	+	++
7.3	Na aanmelding op het mbo heeft de leerling een intake/ plaatsingsgesprek op het mbo.	Ja Nee			
7.4	Onze school kent een toelatingstoets.	Ja Nee			
7.5	De studieresultaten worden regelmatig met de leerlingen besproken	Ja Nee			
7.6	De gegevens van de leerling worden in een gesprek met het vmbo, mbo en de leerling toegelicht en besproken.	--	-	+	++
7.7	Leerlingen met een zorgdossier worden besproken in een speciaal overleg.	--	-	+	++
8. Aanmeldings-en plaatsingsprocedure					
8.1	Onze school kent vaste procedures voor aanmelding en plaatsing.	Ja Nee			
8.2	Op basis van de volgende informatie wordt een leerling geplaatst in een opleiding van het mbo:	Leervermogen (cijfers/eindlijst diploma) Intakegesprek Interesstest Advies decaan/mentor vmbo			
8.3	Het komt voor dat leerlingen op een <u>hoger</u> niveau worden geplaatst dan de Doorstroomregeling vermeld.	Ja Nee (→ 8.5)			
8.4	Ja → Wat zijn hiervoor de redenen?	De opleiding is vol De opleiding sluit beter aan bij de interesse van de leerling			
8.5	Het komt voor dat leerlingen op een <u>lager</u> niveau worden geplaatst dan de Doorstroomregeling vermeld.	Ja Nee (→ 8.7)			
8.6	Ja → wat zijn hiervoor de redenen?	De opleiding is vol De opleiding sluit beter aan bij de interesse van de leerling			
8.7	Leerlingen komen terecht bij de opleiding aansluitend bij de <u>capaciteit</u> van de leerling:				
	Assistentopleiding	--	-	+	++
	Leerwerktraject	--	-	+	++
	Basisberoepsgerichte leerweg	--	-	+	++
	Kaderberoepsgerichte leerweg	--	-	+	++
	Gemengde leerweg	--	-	+	++
	Theoretische leerweg	--	-	+	++

8.8	Leerlingen komen terecht bij de opleiding aansluitend bij de <u>interesse</u> van de leerling:				
	Assistentopleiding	--	-	+	++
	Leerwerktraject	--	-	+	++
	Basisberoepsgerichte leerweg	--	-	+	++
	Kaderberoepsgerichte leerweg	--	-	+	++
	Gemengde leerweg	--	-	+	++
	Theoretische leerweg	--	-	+	++
9. Nazorg MBO					
9.1	Bij plaatsing van de leerling op het mbo vindt er een terugkoppeling plaats naar het vmbo.	--	-	+	++
9.2	Er is een terugkoppeling van het mbo naar het vmbo als er sprake is van uitval van de leerlingen in het mbo.	--	-	+	++
9.3	Op onze school is er mogelijkheid van flexibilisering van in- door- en uitstroommomenten.	--	-	+	++
10. Communicatie					
10.1	Het zorgteam/adviesteam van het vmbo en mbo hebben contact.	Ja Nee (→ 11)			
10.2	Ja → De frequentie van dit contact is:	vaker dan 1x per maand 1-3 maandelijks 2 keer per jaar jaarlijks			
10.3	Ja → Bij dit contact zijn de onderwerpen van gesprek:	Stages Pedagogisch- didactische aanpak Examens Leerlingvolgsysteem/portfolio Programmatische afstemming			
11. Evaluatie					
11.1	De school meet regelmatig de tevredenheid van leerling over de geboden begeleiding/advies.	--	-	+	++
11.2	Het vmbo is een goede voorbereiding op het mbo.	--	-	+	++
11.3	Het mbo sluit aan op het vmbo.	--	-	+	++
11.4	<u>Wie</u> zijn belangrijke personen voor het kunnen plaatsen van de leerling in een vervolgopleiding van het mbo? <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	De leerling zelf Familie Vrienden Docenten vmbo Decaan vmbo Mentor vmbo			

11.5	<p>Wat zijn belangrijke factoren voor het kunnen plaatsen van een leerling in een vervolgopleiding van het mbo?</p> <p><i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i></p>	<p>Toekomstperspectief</p> <p>Reisafstand</p> <p>Kosten</p> <p>Bekenden op dezelfde school</p> <p>Decaan vmbo</p>
------	---	---

Zorgteam/adviesteam vmbo

2	Zorgteam/adviesteam vmbo				
2.1	Ik heb de volgende functie: <i>Meerdere antwoorden mogelijk</i>	Decaan Counselor Zorgcoördinator			
2.2	Ik ben betrokken bij de volgende sector(en): <i>Meerdere antwoorden mogelijk</i> <i>Toelichting:</i> <i>Experimentele programma's zijn bijvoorbeeld SDV, ICT, Techniek breed</i>	Economie Groen Techniek Zorg en Welzijn Experimentele Programma's			
2.3	Ik geef begeleiding/advies aan de volgende leerroute(s): <i>Meerdere antwoorden mogelijk,</i>	Assistentopleiding Leerwerktraject Basisberoepsgericht (BB) Kaderberoepsgericht (KB) Gemengd (GL) Theoretisch (TL) Theoretisch met beroepsgericht vak (TL+)			
3.	Algemene informatie				
3.1	Ik ben op de hoogte van de ontwikkelingen binnen het vmbo. <i>Bijvoorbeeld: Examenprogramma's, nieuwe onderwijsconcepten, verbindend leren</i>	--	-	+	++
3.2	Ik ben op de hoogte van de ontwikkelingen in het mbo. <i>Bijvoorbeeld: Kwalificatiestructuur, onderwijsconcepten (competenties, PGO)</i>	--	-	+	++
3.3	Ik heb een beeld van de type leerlingen in de verschillende opleidingen mbo:	--	-	+	++
	Niveau 1	--	-	+	++
	Niveau 2	--	-	+	++
	Niveau 3	--	-	+	++
	Niveau 4	--	-	+	++
	BOL	--	-	+	++
	BBL	--	-	+	++
3.4	Ik ben op de hoogte van de Doorstroomregeling. (Gele Katern) <i>Bijvoorbeeld: Eisen bij doorstroom bij niet-verwante opleidingen</i>	--	-	+	++
3.5	Ik ben op de hoogte van het onderwijsaanbod in mijn regio.	--	-	+	++

4.	Oriëntatie op loopbaan en beroep vmbo	
	<i>Onderbouw vmbo</i>	
4.1	<i>In de onderbouw van het vmbo wordt aandacht besteed aan voorlichting op de sectoren. Bijvoorbeeld: Praktische Sector Oriëntatie (PSO)</i>	Ja Nee (→ 4.8)
4.2	<i>Ja → Deze voorlichting is gericht op de volgende sector(en): Meerdere antwoorden mogelijk. <u>Toelichting:</u> Experimentele programma's: sport en dienstverlening, ICT-route, intersectoraal, techniek Breed, technologie in de GL</i>	<i>Economie Groen Techniek Zorg & welzijn Experimentele programma's</i>
4.3	<i>Ja → De voorlichting was in klas 1 wekelijks één of meerdere lesuren.</i>	Ja Nee
4.4	<i>Ja → De voorlichting was in klas 2 wekelijks één of meerdere lesuren.</i>	Ja Nee
4.5	<i>Ja → De activiteiten m.b.t. deze voorlichting bestaan uit: Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Praktische Sector Oriëntatie (PSO) Meelopen in één bedrijf Meelopen in verschillende bedrijven Beroepskeuzetesten
4.6	<i>Deze voorlichting wordt verzorgd door: Meerdere antwoorden mogelijk</i>	Docenten beroepsgericht van de bovenbouw Mentor onderbouw Beroepskeuzebureau Iemand uit het bedrijf
4.7	<i>Aan het eind van de onderbouw beschikt de leerling over voldoende informatie om een duidelijke keuze voor een sector te maken.</i>	Ja Nee (→ 4.9)
4.8	<i>Ja → Kunt u aangeven welke activiteiten vooral van belang zijn?</i>	Praktische Sector Oriëntatie (PSO) Meelopen in één bedrijf Meelopen in verschillende bedrijven Beroepskeuzetesten
4.9	<i>Op basis van welke informatie wordt een leerling geplaatst in de bovenbouw: Meerdere antwoorden mogelijk</i>	Geen Leervermogen (cijfers) Interestetest Advies decaan/mentor onderbouw Advies basisonderwijs
5	OVERGANG LEERJAAR 4 VMBO naar LEERJAAR 1 MBO	
	<i>Vmbo algemeen</i>	

5.1	Informatie over de vervolgopleiding en het beroep op school wordt verzorgd door: <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Docenten beroepsgericht van de bovenbouw Mentor onderbouw Beroepskeuzebureau Iemand uit het bedrijf
5.2	Bij oriëntatie op studie en beroepskeuze maken wij gebruik van de volgende informatiebronnen <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Folders Internet Beroepenvoorlichting Beroepskeuzetesten Gastdocenten Voorlichting op het mbo Beroepenmarkt Open dagen
5.3	Welke informatiebronnen helpen de leerling het beste om aan het eind van het vmbo een gefundeerde keuze te maken?	Folders Internet Beroepenvoorlichting Beroepskeuzetesten Gastdocenten Voorlichting op het mbo Beroepenmarkt Open dagen
5.4	Om de praktijk buiten de school te leren kennen, worden de volgende activiteiten georganiseerd.	Snuffelstage Stage in één bedrijf Stage in meerdere bedrijven Een dag meelopen in het mbo Projectdagen
5.5	Welke activiteiten helpen de leerling het beste om aan het eind van het vmbo een gefundeerde keuze te maken?	Snuffelstage Stage in één bedrijf Stage in meerdere bedrijven Een dag meelopen in het mbo Projectdagen
5.6	Als de leerling nog geen keuze heeft kunnen maken of twijfelt aan het eind van het vmbo, dan krijgt hij extra ondersteuning.	Ja Nee
5.7	Buiten onze onderwijsinstelling hebben wij als zorgteam/adviesteam specifieke activiteiten i.s.m. het mbo m.b.t advisering bij studie- en beroepskeuze. <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Geen Docentenstages Dag meedraaien in mbo
5.8	De volgende informatie wordt gebruikt om een advies beroeps- en studiekeuze te kunnen geven aan de leerling: <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Kennis Gesprek leerlingen Gesprek ouders Stageresultaten Houding Affiniteit Algemene vaardigheden Beroepsgerichte vaardigheden

6	Leerlingvolgsysteem /Portfolio				
6.1	Leerlingen op onze school maken gebruik van een leerlingvolgsysteem/portfolio.	Ja Nee (→ 7)			
6.2	Ja → Deze school heeft een geautomatiseerd leerlingvolgsysteem/portfolio.	Ja Nee			
6.3	Ja → In het leerlingvolgsysteem/portfolio worden de volgende persoonlijke gegevens bijgehouden: <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Capaciteit (cijfers/eindlijst/diploma) Interesse leerling Persoonskenmerken (zorgleerling, motivatie etc.)			
6.4	Ja → Er zijn afspraken met mbo-instellingen in de regio over o.a over gebruik, inhoud van leerlingvolgsysteem/portfolio	--	-	+	++
6.5	Ja → Welke zaken in het leerlingvolgsysteem/portfolio vindt u het meest belangrijk voor de beroeps- en studiekeuze van een leerling?	Capaciteit (cijfers/eindlijst/diploma) Interesse leerling Persoonskenmerken (zorgleerling, motivatie etc.)			
6.6	Ja → Op basis van het leerlingvolgsysteem/portfolio kunnen vrijstellingen worden verleend (EVC's)	--	-	+	++
6.7	Ja → Dit leerlingvolgsysteem/portfolio wordt ook in het mbo gebruikt.	--	-	+	++
7. Programmatische aansluiting					
7.1	In onze onderwijsinstelling is er sprake van afstemming van leerinhouden vmbo-mbo.	--	-	+	++
7.2	In onze onderwijsinstelling is er sprake van afstemming werkwijzen (beroepsspecifieke vaardigheden) vmbo-mbo	--	-	+	++
8. Pedagogisch-didactische aansluiting					
8.1	Er is aandacht voor persoonlijke verschillen tussen de leerlingen.	--	-	+	++
8.2	Op onze school worden er individuele maattrajecten aangeboden.	--	-	+	++
8.3	Op onze school is er sprake van integratie van beroepsgerichte vakken en algemeen vormende vakken	--	-	+	++
8.4	Op onze school is er sprake van afstemming van binnen- en buitenschools leren	--	-	+	++
8.5	De gegevens van de leerling worden in een gesprek met het vmbo, mbo en de leerling toegelicht en besproken.	--	-	+	++
8.6	Leerlingen met een zorgdossier worden besproken in een speciaal overleg.	--	-	+	++
9 Aanmeldings-en plaatsingsprocedure					
9.1	Onze school kent vaste procedures voor aanmelding en plaatsing.	Ja Nee			

9.2	Op basis van welke informatie wordt een leerling geplaatst in een vervolgopleiding in het mbo.	Leervermogen (cijfers/eindlijst diploma) Intakegesprek Interesstest Advies decaan/mentor			
9.3	Het komt voor dat leerlingen op een <u>hoger</u> niveau worden geplaatst dan de Doorstroomregeling vermeld.	Ja Nee (→ 9.5)			
9.4	Ja → Wat zijn hiervoor de redenen?	De opleiding is vol De opleiding sluit beter aan bij de interesse van de leerling			
9.5	Het komt voor dat leerlingen op een <u>lager</u> niveau worden geplaatst dan de Doorstroomregeling vermeld.	Ja Nee (→ 9.7)			
9.6	Ja → wat zijn hiervoor de redenen?	De opleiding is vol De opleiding sluit beter aan bij de interesse van de leerling			
9.7	Leerlingen komen terecht bij de opleiding aansluitend bij de <u>capaciteit</u> van de leerling:				
	Assistentopleiding	--	-	+	++
	Leerwerktraject	--	-	+	++
	Basisberoepsgerichte leerweg	--	-	+	++
	Kaderberoepsgerichte leerweg	--	-	+	++
	Gemengde leerweg	--	-	+	++
	Theoretische leerweg	--	-	+	++
9.8	Leerlingen komen terecht bij de opleiding aansluitend bij de <u>interesse</u> van de leerling:				
	Assistentopleiding	--	-	+	++
	Leerwerktraject	--	-	+	++
	Basisberoepsgerichte leerweg	--	-	+	++
	Kaderberoepsgerichte leerweg	--	-	+	++
	Gemengde leerweg	--	-	+	++
	Theoretische leerweg	--	-	+	++
9.9	Op onze school is er mogelijkheid van flexibilisering van in- door- en uitstroommomenten.	--	-	+	++
10 Nazorg MBO					
10.1	Bij plaatsing van de leerling op het mbo vindt er een terugkoppeling plaats naar het vmbo.	--	-	+	++
10.2	Als een leerling een opleiding kiest buiten de regio dan volgen wij ook deze leerling.	--	-	+	++
10.3	Er is een terugkoppeling van het mbo naar het vmbo als er sprake is van uitval van de leerlingen in het mbo.	--	-	+	++
11. Communicatie					
11.1	Het zorgteam/adviesteam van het vmbo en mbo hebben contact.	Ja Nee (→ 12)			

11.2	Ja → De frequentie van dit contact is:	vaker dan 1x per maand 1-3 maandelijks 2 keer per jaar jaarlijks
11.3	Ja → Bij dit contact zijn de onderwerpen van gesprek:	Stages Pedagogisch- didactische aanpak Examens Leerlingvolgsysteem/portfoli o Programmatische aansluiting
12. Evaluatie		
12.1	De school meet regelmatig de tevredenheid van leerling over de geboden begeleiding/advies.	-- - + ++
12.2	Het vmbo is een goede voorbereiding op het mbo.	-- - + ++
12.3	Het mbo sluit aan op het vmbo.	-- - + ++
12.4	<u>Wie</u> zijn belangrijke personen voor het maken van de keuze van de leerling voor een vervolgopleiding in het mbo? <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	De leerling zelf Familie Vrienden Docenten Decaan Mentor
12.5	<u>Wat</u> zijn belangrijke factoren voor het maken van de keuze van de leerling voor een vervolgopleiding in het mbo? <i>Meerdere antwoorden mogelijk.</i>	Toekomstperspectief Reisafstand Kosten Bekenden op dezelfde school Decaan

